

ING Bank Hipoteczny S.A.

**Śródroczne skrócone sprawozdanie
finansowe**

za okres sześciu miesięcy zakończony
30 czerwca 2020 roku

Wybrane dane finansowe

Dane z rachunku zysków i strat

	[tys. PLN]		[tys. EUR]*	
	okres od 01.01.2020 do 30.06.2020	okres od 01.01.2019 do 30.06.2019	okres od 01.01.2020 do 30.06.2020	okres od 01.01.2019 do 30.06.2019
Wynik z tytułu odsetek	26 993,6	6 361,4	6 044,2	1 496,1
Wynik na działalności podstawowej	27 107,2	6 164,2	6 069,7	1 449,7
Koszty działania	-13 290,8	-10 386,0	-2 976,0	-2 442,6
Zysk (strata) brutto	12 975,8	-4 476,1	2 905,5	-1 052,7
Zysk (strata) netto	10 329,2	-3 636,5	2 312,9	-855,2
Zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł)	27,18	-17,32	6,09	-4,07

Dane ze sprawozdania z sytuacji finansowej

	[tys. PLN]		[tys. EUR]*	
	stan na 30.06.2020	stan na 31.12.2019	stan na 30.06.2020	stan na 31.12.2019
Należności od banków	68 937,5	7 249,2	15 436,1	1 702,3
Dłużne papiery wartościowe	49 740,7	264 803,9	11 137,6	62 182,4
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	3 896 687,3	3 060 898,9	872 522,9	718 774,0
Aktywa razem	4 023 536,8	3 339 126,8	900 926,3	784 108,7
Zobowiązania wobec innych banków	3 161 279,8	2 488 153,6	707 854,9	584 279,3
Zobowiązania z tytułu emisji listów zastawnych	399 872,0	400 359,9	89 536,9	94 014,3
Zobowiązania razem	3 571 741,5	3 067 574,7	799 763,0	720 341,6
Kapitał akcyjny	380 000	210 000	85 087,3	49 313,1
Kapitał własny razem	451 795,3	271 552,1	101 163,3	63 767,1

* Dane wyrażone w EUR zostały wyliczone przy zastosowaniu średniego kursu NBP z dnia 30.06.2020 dla danych za 1 półrocze 2020 roku oraz z dnia 31.12.2019 i 28.06.2019 dla danych porównawczych.

Podstawowe wskaźniki

	stan na 30.06.2020	stan na 31.12.2019
ROA - wskaźnik zwrotu na aktywach (%)	0,43%	-0,01%
ROE - wskaźnik zwrotu z kapitału (%)	4,07%	-0,07%
DR - wskaźnik ogólnego zadłużenia (%)	88,77%	91,87%
TCR - łączny współczynnik kapitałowy (%)	24,81%	17,03%
LR - wskaźnik dźwigni (%)	11,13%	8,10%
LCR - wskaźnik pokrycia wypływów netto (%)	2861%	20581%

Spis treści

Śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe ING Banku Hipotecznego S.A.			
	Śródroczny skrócony rachunek zysków i strat	2	
	Śródroczne skrócone sprawozdanie z całkowitych dochodów	3	
	Śródroczne skrócone sprawozdanie z sytuacji finansowej	4	
	Śródroczne skrócone sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	5	
	Śródroczne skrócone sprawozdanie z przepływów pieniężnych	6	
	Polityka rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające	7	
1.	Informacje o Banku	7	
2.	Istotne zdarzenia w 1 półroczu 2020 roku	9	
3.	Istotne zdarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego	13	
4.	Zgodność z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej	13	
5.	Istotne zasady rachunkowości	16	
6.	Porównywalność danych finansowych	42	
7.	Noty do sprawozdania finansowego	43	
	NOTY DO RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT	43	
7.1.	Wynik z tytułu odsetek	43	
7.2.	Wynik z tytułu prowizji	43	
7.3.	Koszty działania	44	
7.4.	Odpis z tytułu strat oczekiwanych	44	
7.5.	Podatek dochodowy	45	
	NOTY DO SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ	46	
7.6.	Należności od banków	46	
7.7.	Dłużne papiery wartościowe	46	
7.8.	Kredyty i pożyczki udzielone klientom	47	
7.9.	Rzeczowe aktywa trwałe	48	
7.10.	Wartości niematerialne	48	
7.11.	Inne aktywa	48	
7.12.	Zobowiązania wobec banków	49	
7.13.	Zobowiązania z tytułu emisji listów zastawnych	49	
7.14.	Rezerwy	49	
7.15.	Inne zobowiązania	50	
7.16.	Skumulowane inne całkowite dochody	50	
	POZOSTAŁE NOTY	51	
7.17.	Informacje dodatkowe do rachunku przepływów pieniężnych	51	
7.18.	Wartość godziwa	51	
7.19.	Wskazanie czynników, które mogą mieć wpływ na wyniki finansowe w kolejnych kwartałach	53	
7.20.	Pozycje pozabilansowe	53	
7.21.	Transakcje z jednostkami powiązаныmi	53	
7.22.	Transakcje z personelem zarządzającym i pracownikami	56	
7.23.	Zatrudnienie	57	
7.24.	Sprawozdawczość dotycząca segmentów działalności	57	
	ZARZĄDZANIE RYZYKIEM I KAPITAŁEM	58	
7.25.	Informacje jakościowe	58	
7.26.	Informacje ilościowe	61	
7.27.	Ujawnienia w zakresie adekwatności kapitałowej	62	

Śródroczny skrócony rachunek zysków i strat

	Numer noty	1 półrocze 2020 okres od 01.01.2020 do 30.06.2020	1 półrocze 2019 okres od 01.01.2019 do 30.06.2019
Przychody odsetkowe, w tym:	7.1.	64 662,5	9 573,3
obliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej	7.1.	64 662,5	9 573,3
Koszty odsetkowe	7.1.	-37 668,9	-3 211,8
Wynik z tytułu odsetek	7.1.	26 993,6	6 361,4
Przychody z tytułu opłat i prowizji	7.2.	231,9	48,2
Koszty prowizji	7.2.	-90,7	-230,1
Wynik z tytułu prowizji	7.2.	141,2	-181,9
Wynik z pozycji wymiany		7,2	-2,4
Wynik na pozostałej działalności podstawowej		-34,8	-13,0
Wynik na działalności podstawowej		27 107,2	6 164,1
Koszty działania	7.3.	-13 290,8	-10 386,0
Odpis z tytułu strat oczekiwanych	7.4.	-840,6	-254,3
Zysk (strata) brutto		12 975,8	-4 476,2
Podatek dochodowy	7.5.	-2 646,6	839,6
Zysk (strata) netto		10 329,2	-3 636,6
Liczba akcji		380 000,0	210 000
Zysk (strata) na jedną akcję zwykłą - podstawowy (w zł)		27,18	-17,32
Zysk (strata) na jedną akcję zwykłą - rozwodniony (w zł)		27,18	-17,32

W okresie zakończonym 30 czerwca 2020 roku ani w analogicznym okresie roku ubiegłego nie wystąpiła w ING Banku Hipotecznym SA działalność zaniechana.

Śródroczny skrócony rachunek zysków i strat należy analizować łącznie z notami do śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego, które stanowią integralną część śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego.

Śródroczne skrócone sprawozdanie z całkowitych dochodów

	Numer noty	1 półrocze 2020 okres od 01.01.2020 do 30.06.2020	1 półrocze 2019 okres od 01.01.2019 do 30.06.2019
Zysk (strata) netto za okres sprawozdawczy		10 329,2	-3 636,6
Pozostałe całkowite dochody netto, w tym:		-86,0	-8,8
Pozycje, które mogą być przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat		-86,0	-8,8
Niezrealizowany wynik z wyceny papierów wartościowych HTC&S	7.16.	-86,0	-8,8
w tym podatek odroczoney		20,2	2,1
Całkowity dochód netto za okres sprawozdawczy		10 243,2	-3 645,4

Śródroczne skrócone sprawozdanie z całkowitych dochodów należy analizować łącznie z notami do śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego, które stanowią integralną część śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego.

Śródroczne skrócone sprawozdanie z sytuacji finansowej

	Numer noty	stan na 30.06.2020	stan na 31.12.2019	stan na 30.06.2019
Aktywa				
Należności od banków	7.6.	68 937,5	7 249,2	369 682,8
Dłużne papiery wartościowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	7.7.	49 740,7	34 823,5	24 728,8
Dłużne papiery wartościowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	7.7.	0,0	229 980,4	152 974,5
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	7.8.	3 896 687,3	3 060 898,9	1 320 666,4
Rzeczowe aktywa trwałe	7.9.	893,3	988,3	1 311,0
Wartości niematerialne	7.10.	1 320,7	1 816,7	2 312,6
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		986,4	1 585,1	2 483,5
Inne aktywa	7.11.	4 970,9	1 784,8	713,7
Aktywa razem		4 023 536,8	3 339 126,8	1 874 873,3
Zobowiązania				
Zobowiązania wobec innych banków	7.12.	3 161 279,8	2 488 153,6	1 600 350,5
Zobowiązania z tytułu emisji listów zastawnych	7.13.	399 872,0	400 359,9	0,0
Rezerwy	7.14.	669,6	585,7	382,9
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego		107,3	113,1	0,0
Zobowiązania z tytułu wpłat na podwyższenie kapitału		0,0	170 000,0	0,0
Inne zobowiązania	7.15.	9 812,8	8 362,4	5 904,3
Zobowiązania razem		3 571 741,5	3 067 574,7	1 606 637,7
Kapitał własny				
Kapitał akcyjny		380 000,0	210 000,0	210 000,0
Kapitał zapasowy - agio		62 002,2	62 191,1	62 191,1
Skumulowane inne całkowite dochody	7.16.	-536,1	-450,1	-318,9
Zyski zatrzymane		10 329,2	-188,9	-3 636,6
Kapitał własny razem		451 795,3	271 552,1	268 235,6
Zobowiązania i kapitał własny razem		4 023 536,8	3 339 126,8	1 874 873,3
Wartość księgowa		451 795,3	271 552,1	268 235,6
Liczba akcji		380 000	210 000	210 000
Wartość księgowa na jedną akcję (w zł)		1 188,94	1 293,11	1 277,31

Śródroczne skrócone sprawozdanie z sytuacji finansowej należy analizować łącznie z notami do śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego, które stanowią integralną część śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego.

Śródroczne skrócone sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

za okres od 01.01.2020 do 30.06.2020

	Kapitał akcyjny	Kapitał zapasowy - agio	Skumulowane inne całkowite dochody	Zyski zatrzymane	Kapitały razem
Kapitał własny na początek okresu	210 000,0	62 191,1	-450,1	-188,9	271 552,1
Emisja akcji serii C	170 000,0	-	-	-	170 000,0
Pokrycie straty z lat ubiegłych	-	-188,9	-	188,9	0,0
Wynik netto bieżącego okresu	-	-	-	10 329,2	10 329,2
Inne całkowite dochody netto, w tym:	-	-	-86,0	-	-86,0
Niezrealizowany wynik z wyceny papierów wartościowych HTC&S	-	-	-86,0	-	-86,0
Kapitał własny na koniec okresu	380 000,0	62 002,2	-536,1	10 329,2	451 795,3

za okres od 01.01.2019 do 31.12.2019

	Kapitał akcyjny	Kapitał zapasowy - agio	Skumulowane inne całkowite dochody	Zyski zatrzymane	Kapitały razem
Kapitał własny na początek okresu	120 000,0	0,0	-310,1	-7 379,4	112 310,5
Emisja akcji serii B	90 000,0	69 570,5	-	-	159 570,5
Pokrycie straty z lat ubiegłych	-	-7 379,4	-	7 379,4	0,0
Wynik netto bieżącego okresu	-	-	-	-188,9	-188,9
Inne całkowite dochody netto, w tym:	-	-	-140,0	-	-140,0
Niezrealizowany wynik z wyceny papierów wartościowych HTC&S	-	-	47,8	-	47,8
Zyski / straty aktuarialne	-	-	-187,8	-	-187,8
Kapitał własny na koniec okresu	210 000,0	62 191,1	-450,1	-188,9	271 552,1

za okres od 01.01.2019 do 30.06.2019

	Kapitał akcyjny	Kapitał zapasowy - agio	Skumulowane inne całkowite dochody	Zyski zatrzymane	Kapitały razem
Kapitał własny na początek okresu	120 000,0	0,0	-310,1	-7 379,4	112 310,5
Emisja akcji serii B	90 000,0	69 570,5	-	-	159 570,5
Pokrycie straty z lat ubiegłych	-	-7 379,4	-	7 379,4	0,0
Wynik netto bieżącego okresu	-	-	-	-3 636,6	-3 636,6
Inne całkowite dochody netto, w tym:	-	-	-8,8	-	-8,8
Niezrealizowany wynik z wyceny papierów wartościowych HTC&S	-	-	-8,8	-	-8,8
Kapitał własny na koniec okresu	210 000,0	62 191,1	-318,9	-3 636,6	268 235,6

Śródroczne skrócone sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym należy analizować łącznie z notami do śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego, które stanowią integralną część śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego.

Śródroczne skrócone sprawozdanie z przepływów pieniężnych

	Numer noty	1 półrocze 2020 okres od 01.01.2020 do 30.06.2020	1 półrocze 2019 okres od 01.01.2019 do 30.06.2019
Zysk (strata) netto		10 329,2	-3 636,6
Korekty, w tym:		-827 202,1	-1 317 161,5
Amortyzacja	7.3.	683,8	698,5
Odsetki naliczone (z rachunku zysków i strat)	7.1.	-26 993,6	-6 361,4
Odsetki zapłacone		-30 323,7	-9,8
Odsetki otrzymane		63 863,4	6 256,2
Podatek dochodowy (z rachunku zysków i strat)	7.5.	-2 646,6	-839,6
Podatek dochodowy zapłacony		3 239,5	0,0
Zmiana stanu rezerw	7.14.	83,9	0,0
Zmiana stanu należności od banków	7.6.	1 337,0	0,0
Zmiana stanu dłużnych papierów wartościowych wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	7.7.	-86,0	0,0
Zmiana stanu kredytów i pożyczek udzielonych klientom	7.8.	-835 105,9	-1 320 666,4
Zmiana stanu środków trwałych z tytułu rozpoznania leasingu	7.9.	68,6	0,0
Zmiana stanu pozostałych aktywów	7.11.	-3 336,6	919,3
Zmiana stanu zobowiązań wobec innych banków	7.12.	307,9	823,6
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu listów zastawnych	7.13.	98,8	0,0
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań	7.15.	1 607,4	2 187,9
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej		-816 872,9	-1 320 628,5
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych	7.9.	-11,0	-83,4
Nabycie papierów wartościowych wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	7.7.	-14 813,2	-24 728,8
Nabycie papierów wartościowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu	7.7.	0,0	-152 974,5
Zbycie instrumentów wycenianych wg zamortyzowanego kosztu	7.7.	229 980,4	0,0
Odsetki otrzymane od dłużnych papierów wartościowych		12,2	17,0
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		215 168,4	-177 592,8
Wpływy z emisji akcji		0,0	159 570,5
Zaciągnięcie kredytów długoterminowych	7.12.	1 532 066,6	1 599 526,9
Splata kredytów długoterminowych	7.12.	-860 000,0	0,0
Splata odsetek od kredytów długoterminowych		-2 534,4	-2 381,9
Splata odsetek od wyemitowanych listów zastawnych		-4 645,8	0,0
Splata zobowiązań z tytułu leasingu		-157,0	-169,5
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej		664 729,4	1 756 546,1
Zwiększenie/zmniejszenie środków pieniężnych netto		63 024,9	258 147,9
Środki pieniężne na początek okresu sprawozdawczego		5 815,7	111 534,9
Środki pieniężne na koniec okresu sprawozdawczego	7.17	68 840,6	369 682,8

Śródroczne skrócone sprawozdanie z przepływów pieniężnych należy analizować łącznie z notami do sprawozdania finansowego, które stanowią integralną część sprawozdania finansowego.

Polityka rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające

1. Informacje o Banku

1.1. Podstawowe informacje o Banku

ING Bank Hipoteczny Spółka Akcyjna („Bank”, „Spółka”) z siedzibą Centrali w Katowicach, przy ul. Chorzowskiej 50, został wpisany w dniu 20 marca 2018 roku do Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy Katowice-Wschód w Katowicach, VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000723965. Bankowi nadano numer statystyczny REGON 369582281 oraz numer identyfikacji podatkowej NIP 205-000-51-99.

1.2. Zakres działania, czas trwania

ING Bank Hipoteczny S.A. na dzień 30.06.2020 r. jest Spółką Akcyjną posiadającą zezwolenie Komisji Nadzoru Finansowego na prowadzenie działalności na podstawie ustawy z 29 sierpnia 1997 r. o listach zastawnych i bankach hipotecznych, ustawy z 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe, Kodeksu spółek handlowych oraz innych powszechnie obowiązujących przepisów prawa, zasad dobrej praktyki bankowej oraz Statutu Banku.

Celem strategicznym ING Banku Hipotecznego jest pozyskanie, a następnie zwiększenie udziału długoterminowego finansowania w bilansie Banku poprzez emisję listów zastawnych oraz zostanie jednym z głównych emitentów tych instrumentów dłużnych na polskim rynku.

1.3. Kapitał akcyjny

Kapitał akcyjny ING Banku Hipotecznego S.A. wynosi 380.000.000,00 złotych i dzieli się na 380.000,00 sztuk akcji zwykłych imiennych o wartości nominalnej 1.000,00 złotych każda akcja.

Struktura kapitału akcyjnego

Seria	Rodzaj akcji	Liczba akcji	Wartość nominalna 1 akcji (w PLN)	Wartość serii według wartości nominalnej (w PLN)	Data podjęcia uchwały przez WZA	Data emisji	Data rejestracji w KRS
A	zwykłe	120 000	1 000,00	120 000 000	nie dotyczy*	26.02.2018	20.03.2018
B	zwykłe	90 000	1 000,00	90 000 000	03.01.2019	03.01.2019	06.02.2019
C	zwykłe	170 000	1 000,00	170 000 000	11.12.2019	11.12.2019	09.01.2020

* Emisja akcji serii A wynika z aktu założycielskiego z dnia 26.02.2018.

Kapitał akcyjny został w całości pokryty wkładami pieniężnymi. Każda akcja zwykła daje swojemu posiadaczowi prawo do dywidendy i jednego głosu na Walnym Zgromadzeniu.

1.4. Akcjonariat ING Banku Hipotecznego S.A.

ING Bank Hipoteczny S.A. jest spółką zależną ING Banku Śląskiego S.A., który według stanu na dzień 30 czerwca 2020 roku posiadał 100% udziału w kapitale akcyjnym ING Banku Hipotecznego S.A. Bank wchodzi w skład Grupy Kapitałowej, określanej na potrzeby niniejszego sprawozdania finansowego jako Grupa Kapitałowa ING Banku Śląskiego S.A.

1.5. Skład Zarządu oraz Rady Nadzorczej Banku

Zarząd

W pierwszym półroczu 2020 roku nie było zmian w składzie Zarządu ING Banku Hipotecznego S.A. Na 30 czerwca 2020 roku przedstawiał się on następująco:

- p. Mirosław Boda – Prezes Zarządu Banku,
- p. Jacek Frejlich – Wiceprezes Zarządu Banku,
- p. Roman Telepko – Wiceprezes Zarządu Banku.

Rada Nadzorcza

W pierwszym półroczu 2020 roku nastąpiły zmiany w składzie Rady Nadzorczej ING Banku Hipotecznego S.A.

- W dniu 23 marca 2020 roku Pan Patrick Roesink złożył rezygnację z funkcji członka Rady Nadzorczej Banku ze skutkiem na koniec dnia 31 marca 2020 roku.
- Dnia 8 kwietnia 2020 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Banku powołało na członka Rady Nadzorczej Banku pana Lorenzo Tassan-Bassut.

Na 30 czerwca 2020 roku Rada Nadzorcza ING Banku Hipotecznego S.A. działała w następującym składzie:

- p. Brunon Bartkiewicz – Przewodniczący Rady Nadzorczej,
- p. Marcin Giżycki – Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej,
- p. Jacek Michalski – Sekretarz Rady Nadzorczej (członek niezależny),
- p. Joanna Erdman – Członek Rady Nadzorczej,
- p. Krzysztof Gmur – Członek Rady Nadzorczej (członek niezależny),
- p. Bożena Graczyk – Członek Rady Nadzorczej,
- p. Lorenzo Tassan-Bassut – Członek Rady Nadzorczej.

1.6. Firma audytorska uprawniona do badania sprawozdania finansowego

Firmą audytorską uprawnioną do badania ustawowego sprawozdania finansowego ING Banku Hipotecznego S.A. jest BDO Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. z siedzibą w Warszawie. Niniejsze śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe podobnie jak śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe za okres sześciu miesięcy zakończony 30 czerwca 2019 roku podlegało przeglądowi przez firmę audytorską, niestanowiącemu usługi badania.

1.7. Zatwierdzenie sprawozdania

Roczne sprawozdanie finansowe ING Banku Hipotecznego S.A. za okres od 1 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku zostało zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie ING Banku Hipotecznego S.A. w dniu 8 kwietnia 2020 roku.

Niniejsze śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe ING Banku Hipotecznego S.A. za okres sześciu miesięcy zakończony 30 czerwca 2020 roku zostało zatwierdzone przez Zarząd Banku w dniu 24 sierpnia 2020 roku.

2. Istotne zdarzenia w 1 półroczu 2020 roku

Informacja o wpływie epidemii Covid-19 na działalność ING Banku Hipotecznego S.A.

W pierwszym półroczu 2020 roku działalność operacyjna, biznesowa oraz finansowa Banku pozostawała pod wpływem epidemii koronawirusa COVID-19. Polska i globalna gospodarka znajdują się w okresie głębokiego szoku i niepewności, a instytucje państwowe i regulatorzy podejmują szereg kroków i oferują programy pomocowe, które mają na celu ograniczenie recesji.

W okresie sprawozdawczym Zarząd Banku na bieżąco analizował rozwój sytuacji związany z COVID 19 identyfikując ryzyko związane z potencjalnym wzrostem opóźnienia w spłatach kredytów oraz potencjalnym spadkiem cen nieruchomości. Bank również w sposób ciągły analizuje sytuację rynkową dotyczącą listów zastawnych oraz zmian w otoczeniu regulacyjnym i gospodarczym. Ponadto na bieżąco monitorowana jest zdolność wykonywania usług przez dostawców.

W momencie identyfikacji ryzyka pandemii wywołanej na skutek COVID-19 Bank podjął wszelkie działania w celu zachowania ciągłości operacyjnej, w tym bieżącej obsługi klientów. Podjęto również działania o charakterze prewencyjnym, celem zapewnienia ochrony zdrowia pracowników, wprowadzając m.in. pracę zdalną. Bank jest w dobrej sytuacji płynnościowej i kapitałowej, znacznie przewyższając wymagane poziomy regulacyjne. Wskaźnik LCR Banku na dzień 30 czerwca 2020 roku wyniósł 2 861% (20 581% na dzień 31 grudnia 2019 roku). Współczynnik Tier 1 równy łącznemu współczynnikowi kapitałowemu Banku wyniósł 24,81% na dzień 30 czerwca 2020 roku (17,03% na dzień 31 grudnia 2019 roku). Poziom przedmiotowego współczynnika jest obecnie ponad dwukrotnie większy od wymaganego prawem poziomu 10,5%.

- Rządowe środki wspierające gospodarkę

Aby złagodzić skutki gospodarcze pandemii COVID-19, Rząd oraz Narodowy Bank Polski oferują wsparcie podatkowe i pieniężne, aby umożliwić dalsze funkcjonowanie firmom i pracownikom, a sektorowi finansowemu zapewnić dostęp do płynności. Do zastosowanych narzędzi wsparcia gospodarki należą środki takie jak:

- dofinansowanie części kosztów wynagrodzeń pracowników,
- dofinansowanie działalności, np. w postaci subsydiów i dopłat do odsetek,
- uruchomienie systemu poręczeń i gwarancji dla przedsiębiorców,
- zwolnienia/opóźnienia w płatności składek i podatków,
- wydłużenie terminów przeznaczonych na wypełnienie wybranych obowiązków sprawozdawczych,
- wprowadzenie maksymalnego poziomu kosztów pozaodsetkowych,
- wstrzymanie/zawieszenie biegu postępowań administracyjnych,
- umożliwienie zawieszenia umów kredytowych na trzy miesiące kredytobiorcom, którzy utracili pracę lub główne źródło dochodu.

- Decyzja Rady Polityki Pieniężnej o obniżce stóp procentowych

W dniach 17 marca oraz 8 kwietnia 2020 roku Rada Polityki Pieniężnej podjęła decyzje o obniżeniu stóp procentowych, w tym o obniżeniu stopy referencyjnej z 1,5% do 0,5% oraz stopy rezerwy obowiązkowej z 3,5% do 0,5%. Kolejna obniżka miała miejsce 28 maja 2020 roku – stopa referencyjna została obniżona do 0,1%.

Decyzja Rady Polityki Pieniężnej (RPP) o obniżce stóp procentowych wpłynęła negatywnie na planowany wynik Banku w roku 2020. Wpływ ten częściowo zmaterializował się już w 2 kwartale 2020 roku.

- Decyzja Ministerstwa Finansów w sprawie bufora ryzyka systemowego

Decyzja Ministerstwa Finansów z dnia 18 marca 2020 roku uchylająca rozporządzenie w sprawie bufora ryzyka systemowego spowodowała spadek wymogów kapitałowych o 3 p.p.

- Działania Banku związane z Covid-19

W kwietniu 2020 r. Bank, w związku z pandemią koronawirusa COVID-19 wdrożył działania mające na celu pomoc klientom, którzy znaleźli się w trudnej sytuacji finansowej, zbieżne z wydanym w ramach ZBP „Stanowiskiem banków w zakresie ujednoczenia zasad oferowania narzędzi pomocowych dla klientów sektora bankowego” (tj. moratorium pozaustawowym w rozumieniu Wytycznych EBA).

W ramach tych działań Bank przede wszystkim zaoferował kredytobiorcom możliwość zawieszenia spłaty rat kredytu (części kapitałowej raty lub pełnej raty kredytu) na okres do 6 miesięcy. W okresie zawieszenia spłaty raty Bank nalicza należne mu odsetki od kredytu, które kredytobiorca spłaca na bieżąco (w przypadku zawieszenia części kapitałowej raty) lub w pierwszej kolejności po ustaniu okresu zawieszenia (dotyczy zawieszenia spłaty pełnej raty kredytu). Jednocześnie Bank stosownie wydłuża okres spłaty kredytu. Ze względu na zagrożenie epidemiczne Bank umożliwił złożenie wniosku przede wszystkim w kanałach zdalnych.

Na 30 czerwca 2020 r. z zawieszenia spłaty na wskazanych wyżej zasadach skorzystało 570 klientów. Portfel kredytowy, którego dotyczyło zawieszenie spłaty rat stanowił 3,32% wartości całego portfela wierzytelności hipotecznych Banku.

Bank przeprowadził symulację wpływu zawieszenia spłaty rat kredytu na zdolność Banku do regulowania zobowiązań wobec nabywców listów zastawnych. Mając na uwadze wysokie nadzabezpieczenie emisji listów zastawnych (na 30.06.2020 r. do rejestru zabezpieczenia listów zastawnych wpisane zostały wierzytelności o wartości 2 991,9 mln zł), przedmiotowa analiza wykazała, iż Bank jest bezpieczny i na bieżąco może regulować zobowiązania wobec inwestorów.

W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID – 19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych Bank umożliwił również kredytobiorcom zawieszenie wykonania umowy kredytu (od dnia wejścia w życie ustawy). W ramach rozwiązania ustawowego Bank, na wniosek klienta, przez okres od 1 do 3 miesięcy zawiesza spłatę pełnej raty kredytu, nie naliczając odsetek za ten okres oraz - stosownie do okresu zawieszania - wydłuża okres spłaty kredytu.

Na 30 czerwca 2020 roku nie wystąpiły przypadki skorzystania przez klientów z możliwości zawieszenia wykonania umowy kredytu. Pierwsze wnioski klientów zostały zrealizowane w lipcu i obecnie z zawieszenia wykonania umowy korzysta 6 klientów Banku, z czego w 2 przypadkach klienci przez 3 miesiące korzystali z zawieszenia spłaty raty, a obecnie korzystają z 3 miesięcznego okresu zawieszenia umowy.

Bank przeprowadził symulacje w celu sprawdzenia skutków zawieszenia wykonania umowy na wynik Banku oraz na możliwość regulowania zobowiązań wobec nabywców listów zastawnych zakładając m.in. scenariusz, w którym wszyscy klienci korzystający z zawieszenia spłaty rat korzystają z zawieszenia wykonania umowy kredytu. Przeprowadzona analiza wskazuje na dużą odporność Banku na ryzyko wzrostu osób korzystających z zawieszenia wykonania umowy. Z przeprowadzonej symulacji wynika, że w Bank pozostaje w dobrej kondycji będąc zdolnym do regulowania zobowiązań wobec inwestorów.

- Odpisy z tytułu strat oczekiwanych

Według stanu na 30 czerwca 2020 roku, została dokonana rewizja prognoz wskaźników makroekonomicznych, w celu ujęcia wpływu COVID-19. Założenia makroekonomiczne użyte do wyznaczenia oczekiwanych strat kredytowych zostały oparte na bazie prognoz stanowiących konsensus wypracowany w Grupie kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. W ramach tych założeń obniżona została prognoza wskaźnika PKB na 2020 roku, a także zaprognozowane zostało jego odbicie w kolejnych latach. Podwyższony został również oczekiwany wskaźnik bezrobocia. Przyjęte prognozy poziomów tych wskaźników dla poszczególnych scenariuszy zostały ujawnione w tabeli poniżej. Wagi scenariuszy pozostawione zostały na dotychczasowych poziomach.

Scenariusz	Wskaźnik makroekonomiczny	2020	2021	2022	Waga przypisana scenariuszowi
Pozytywny	PKB	-4,0%	6,3%	5,3%	20%
	Bezrobocie	7,2%	5,2%	3,4%	
	Indeks cen nieruchomości	3,5%	7,9%	8,0%	
	3-mies. stopa procentowa	0,7%	1,8%	2,1%	
Bazowy	PKB	-4,2%	4,3%	3,3%	60%
	Bezrobocie	7,2%	5,7%	4,2%	
	Indeks cen nieruchomości	3,4%	5,9%	5,0%	
	3-mies. stopa procentowa	0,2%	0,3%	0,4%	
Negatywny	PKB	-4,7%	0,5%	-0,2%	20%
	Bezrobocie	8,2%	8,1%	7,9%	
	Indeks cen nieruchomości	1,0%	0,1%	2,5%	
	3-mies. stopa procentowa	-0,1%	0,1%	0,0%	

Wzrost odpisów z tytułu strat oczekiwanych spowodowany uwzględnieniem skutków pandemii COVID-19 na sytuację makroekonomiczną wyniósł za 1 półrocze 2020r. około 0,3 mln PLN.

W związku z dynamicznym rozwojem pandemii i dużą niepewnością, przyjęte prognozy mogą nie w pełni uwzględniać jej wpływ na sytuację makroekonomiczną zarówno w krótkim jak i długim okresie.

Rewizja założeń makroekonomicznych wykorzystywanych przy wyznaczaniu odpisów z tytułu strat oczekiwanych jest dokonywana z częstotliwością kwartalną. Szacowany wpływ COVID-19 na parametry makroekonomiczne będzie więc aktualizowany na bieżąco w kolejnych kwartałach w zależności m.in. od skali pandemii, czasu jej trwania, wpływu rządowego wsparcia na gospodarkę oraz uwarunkowań zewnętrznych.

- Istotny wzrost ryzyka kredytowego (SICR)

Bank nie identyfikuje oferowanej od końca marca 2020 swoim klientom możliwości odroczenia spłat w ramach moratorium pozaustawowego jako przesłanki istotnego wzrostu ryzyka kredytowego.

Umowa z Bankowym Funduszem Gwarancyjnym

W dniu 18 maja 2020 roku ING Bank Hipoteczny S.A. podpisał umowę z Bankiem Gospodarstwa Krajowego (dalej „BGK”) dotyczącą przekazywania przez BGK wsparcia i pożyczek na spłatę zadłużenia dla kredytobiorców Banku, na podstawie ustawy z dnia 9 października 2015 r. o wsparciu kredytobiorców, którzy zaciągnęli kredyt mieszkaniowy i znajdują się w trudnej sytuacji finansowej.

Walne Zgromadzenie ING Banku Hipotecznego S.A.

W dniu 8 kwietnia 2020 roku odbyło się Walne Zgromadzenie ING Banku Hipotecznego S.A., na którym podjęto uchwały w sprawie:

- Rozpatrzenia i zatwierdzenia sprawozdania finansowego ING Banku Hipotecznego S.A. za 2019 rok,
- Rozpatrzenia i zatwierdzenia sprawozdania Zarządu z działalności ING Banku Hipotecznego S.A. za 2019 rok obejmujące Oświadczenia Zarządu o stosowaniu zasad ładu korporacyjnego,
- Przyjęcia sprawozdań Rady Nadzorczej ING Banku Hipotecznego S.A. za 2019 rok,
- sposobu pokrycia straty za 2019 rok,

- Udzielenia absolutorium z wykonania obowiązków za 2019 rok Członkom Zarządu i Członkom Rady Nadzorczej,
- Zmian w składzie Rady Nadzorczej (co opisano w punkcie 1.5. niniejszego sprawozdania).

Płatność kuponu odsetkowego od listów zastawnych

W dniu 10 kwietnia 2020 r. nastąpiła pierwsza płatność kuponu odsetkowego od wyemitowanych przez Bank w październiku 2019 roku hipotecznych listów zastawnych. Kwota zapłaconych odsetek wynosiła 4 645,8 tys. zł.

Składka na fundusz przymusowej restrukturyzacji

W dniu 15 kwietnia 2020 roku Zarząd ING Banku Hipotecznego S.A. otrzymał informację od Bankowego Funduszu Gwarancyjnego o wysokości rocznej składki na fundusz przymusowej restrukturyzacji banków za 2020 rok. Wynosi ona 950,6 tys. zł i uwzględnia składkę należną za 2020 rok w wysokości 496,0 tys. zł oraz składkę za pełnych 11 miesięcy działalności w 2019 roku w wysokości 454,6 tys. zł. Kwota składki została zaksięgowana w ciężar kosztów drugiego kwartału 2020 roku a opłacona w lipcu 2020 roku.

Nabywanie wierzytelności z tytułu kredytów mieszkaniowych zabezpieczonych hipotecznie

W 1 półroczu 2020 roku ING Bank Hipoteczny S.A. nabył od ING Banku Śląskiego S.A. dwa portfele wierzytelności z tytułu kredytów mieszkaniowych zabezpieczonych hipotecznie:

- w dniu 31 stycznia 2020 roku w ramach Umowy Przeniesienia Wierzytelności w celu emisji listów zastawnych nr 10 za łączną kwotę 562 709,0 tys. PLN
- w dniu 28 lutego 2020 roku w ramach Umowy Przeniesienia Wierzytelności w celu emisji listów zastawnych nr 11 za łączną kwotę 457 957,2 tys. PLN

Podstawą nabywania przez ING Bank Hipoteczny S.A. portfeli wierzytelności od ING Banku Śląskiego S.A. jest podpisana w roku 2019 Ramowa Umowa Przeniesienia Wierzytelności w celach emisji listów zastawnych na zasadach i warunkach określonych w szczególności w Ustawie o Listach Zastawnych i Bankach Hipotecznych.

Wpis wierzytelności z tytułu kredytów mieszkaniowych zabezpieczonych hipotecznie do rejestru zabezpieczenia listów zastawnych

Bank, mając na względzie przyszłe emisje hipotecznych listów zastawnych, kontynuował wpisywanie wierzytelności kredytowych zabezpieczonych hipotecznie do rejestru zabezpieczenia listów zastawnych. Na koniec czerwca 2020 roku liczba wierzytelności wpisanych do rejestru zabezpieczenia listów zastawnych wynosiła 15 559.

Podpisanie aneksu do Umowy Kredytowej z ING Bankiem Śląskim S.A.

31 stycznia 2020 r. Bank podpisał aneks do Umowy Kredytowej zawartej z ING Bankiem Śląskim S.A. 31 stycznia 2019 r. zwiększający maksymalną kwotę zaangażowania do 4,2 mld PLN.

Podniesienie kapitału zakładowego

W dniu 9 stycznia 2020 roku nastąpił wpis do Rejestru Przedsiębiorców KRS dotyczący podniesienia kapitału zakładowego ING Banku Hipotecznego S.A. o kwotę 170.000.000,00 zł w drodze emisji 170.000 akcji zwykłych imiennych serii C, o wartości nominalnej 1.000 zł każda. Cena emisyjna akcji była równa ich wartości nominalnej. Akcje zostały w całości pokryte wkładem pieniężnym. Podniesienie kapitału zakładowego odbyło się na mocy Uchwały Zgromadzenia Akcjonariuszy podjętej w dniu 11 grudnia 2019 roku.

3. Istotne zdarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego

Zgodnie z informacją przekazaną w mediach przez Urząd Komisji Nadzoru Finansowego oraz Ministerstwo Finansów obecnie trwają prace nad modelem funkcjonowania bankowości hipotecznej mające na celu zwiększenie atrakcyjności stosowania przez banki w Polsce długoterminowych listów zastawnych zabezpieczonych na wierzytelnościach hipotecznych. Jak podano w przedmiotowej komunikacji potencjalne zmiany mogą dotyczyć trzech obszarów: a) możliwa modyfikacja bądź wręcz zmiana modelu emitenta listów zastawnych, b) ułatwienia na poziomie operacyjnym dla emitentów, dotyczące np. przyspieszenia wpisów do ksiąg wieczystych, c) zwiększenie płynności i wielkości polskiego rynku listów zastawnych poprzez oddziaływanie na stronę popytową i ułatwienie dostępu emitentów do instrumentów pochodnych zabezpieczających przed ryzykiem kursu walutowego i stopy procentowej w przypadku emisji na rynkach zagranicznych. Powyższe może istotnie wpłynąć na działalność i funkcjonowanie banków hipotecznych w Polsce.

4. Zgodność z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej

Niniejsze śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe ING Banku Hipotecznego S.A. za okres sześciu miesięcy zakończony 30 czerwca 2020 roku zostało sporządzone zgodnie z wymogami Międzynarodowego Standardu Rachunkowości (MSR) 34 *Sprawozdawczość Śródroczna* w wersji zatwierdzonej przez Komisję Europejską i obowiązującej na dzień sprawozdawczy, tj. 30 czerwca 2020 roku oraz zgodnie z wymogami określonymi w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 29 marca 2018 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. z 2018 roku, poz. 757).

Prezentowane sprawozdanie finansowe zostało przygotowane w wersji skróconej. Śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe nie obejmuje wszystkich informacji oraz ujawnień wymaganych w rocznym sprawozdaniu finansowym i należy je czytać łącznie ze sprawozdaniem finansowym Banku za rok zakończony 31 grudnia 2019 roku, które zostało zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie ING Banku Hipotecznego S.A. w dniu 8 kwietnia 2020 roku.

Śródroczny skrócony rachunek zysków i strat, śródroczne skrócone sprawozdanie z całkowitych dochodów, śródroczne skrócone sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym i śródroczne skrócone sprawozdanie z przepływów pieniężnych za okres od 01.01.2020 roku do 30.06.2020 roku oraz śródroczne skrócone sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 30.06.2020 roku wraz z danymi porównywalnymi zostały sporządzone przy zastosowaniu takich samych zasad rachunkowości dla każdego z okresów.

4.1. Zmiany w standardach rachunkowości

W niniejszym śródrocznym skróconym sprawozdaniu finansowym zastosowano takie same zasady rachunkowości, jakie zastosowano przy sporządzaniu rocznego pełnego sprawozdania finansowego za 2019 rok oraz standardy i interpretacje zatwierdzone przez Unię Europejską obowiązujące dla okresów rocznych rozpoczynających się w dniu 1 stycznia 2020 roku lub po tej dacie tj.:

Zmiana	Wpływ na sprawozdanie Banku
Odniesienia do założeń koncepcyjnych MSSF (rok obrotowy rozpoczynający się 1 stycznia 2020)	Z analizy Banku wynika, że implementacja zmian nie będzie wywierała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Banku.
MSR 1 i MSR 8 Definicja materialności (rok obrotowy rozpoczynający się 1 stycznia 2020)	Z analizy Banku wynika, że implementacja zmian nie będzie wywierała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Banku.
MSSF 3 Definicja przedsięwzięcia (rok obrotowy rozpoczynający się 1 stycznia 2020)	Z analizy Banku wynika, że implementacja zmian nie będzie wywierała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Banku.

Standardy i interpretacje, które zostały wydane ale jeszcze nie obowiązują ponieważ nie zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, lub zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, ale nie zostały wcześniej zastosowane przez Bank zaprezentowane zostały w rocznym sprawozdaniu finansowym Banku za 2019 rok. W pierwszym półroczu 2020 roku opublikowano następujące zmiany do standardów rachunkowości:

Zmiana (w nawiasie oczekiwana data zastosowania przez IASB)	Wpływ na sprawozdanie Banku
MSR 1 Prezentacja sprawozdań finansowych: klasyfikacja zobowiązań finansowych jako krótkoterminowe lub długoterminowe (rok obrotowy rozpoczynający się 1 stycznia 2022)	Klasyfikacja zobowiązań finansowych jako długoterminowe będzie uzależniona od istnienia praw do dokonania prolongaty zobowiązania na okres dłuższy niż 12 miesięcy oraz od spełnienia warunków realizacji takiej prolongaty na dzień bilansowy. Implementacja zmiany nie będzie wywierała wpływu na sprawozdanie finansowe Banku.
MSSF 16 Ulga w dzierżawie wynikająca z COVID-19 (rok obrotowy rozpoczynający się 1 czerwca 2020 z możliwością wcześniejszego zastosowania z uwzględnieniem sprawozdań finansowych nie zatwierdzonych do publikacji na datę 28 maja 2020)	Zmiana w zakresie modyfikacji leasingu, której celem jest zapewnienie możliwości odstąpienia od oceny modyfikacji leasingu, w sytuacji, gdy zmiana płatności leasingowych jest bezpośrednią konsekwencją pandemii covid-19 (np.: „wakacje leasingowe” lub czasowe zawieszenie/pomniejszenie płatności leasingowych). Zastosowanie tej zmiany przez leasingobiorcę będzie wiążące z koniecznością dodatkowych ujawnień. Implementacja zmiany nie będzie wywierała wpływu na sprawozdanie finansowe Banku.
MSSF 3 Odwołanie do założeń koncepcyjnych (rok obrotowy rozpoczynający się 1 stycznia 2022)	Zmiana wprowadzająca do treści standardu odwołania do założeń koncepcyjnych opublikowanych w maju 2018 roku. Implementacja zmiany nie będzie wywierała wpływu na sprawozdanie finansowe Banku.
MSR 37 Umowy rodzące obciążenia – koszty wywiązania się z umowy (rok obrotowy rozpoczynający się 1 stycznia 2022)	Zmiana polegająca na doprecyzowaniu pojęcia kosztów wywiązania się z zobowiązań wynikających z umów, w których koszty przewyższają korzyści ekonomiczne z nich wynikające. Implementacja zmiany nie będzie wywierała wpływu na sprawozdanie finansowe Banku.
MSR 16 Rzeczowe aktywa trwałe – korzyści przed planowanym wykorzystaniem (rok obrotowy rozpoczynający się 1 stycznia 2022)	Zmiana polegająca na wykluczeniu możliwości potrącania z kosztów wytworzenia rzeczowych aktywów trwałych kwot otrzymanych ze sprzedaży produktów wyprodukowanych na etapie testów przedwdrożeniowych. Tego typu przychody ze sprzedaży i odpowiadające im koszty należy bowiem ująć w rachunku wyników. Implementacja zmiany nie będzie wywierała wpływu na sprawozdanie finansowe Banku.

<p>Zmiany wynikające z cyklicznego przeglądu IFRS 2018-2020 (rok obrotowy rozpoczynający się 1 stycznia 2022)</p>	<p>Zmiany w zakresie: MSSF 1 – jednostka zależna stosująca po raz pierwszy standardy rachunkowości MSSF 9 – opłaty w teście „10%” (do ustalenia możliwości wyłączenia zobowiązań finansowych ze sprawozdania z sytuacji finansowej) – zgodnie ze zmianą w teście należy uwzględnić wszystkie opłaty zapłacone lub otrzymane również te które zostały rozliczone przez pożyczkobiorcę lub pożyczkodawcę w imieniu innych jednostek Przykłady ilustrujące do MSSF 16 – zachęty leasingowe MSR 41 – rolnictwo: opodatkowanie w wycenie do wartości godziwej. Implementacja zmian nie będzie wywierała wpływu na sprawozdanie finansowe Banku.</p>
<p>MSSF 4 Wydłużenie tymczasowego zwolnienia z zastosowania MSSF 9 (rok obrotowy rozpoczynający się 1 stycznia 2021)</p>	<p>Zmiana wydłuża okres możliwości zwolnienia z zastosowania MSSF 9 do rocznych okresów sprawozdawczych rozpoczynających się 1 stycznia 2023. Implementacja zmiany nie będzie wywierała wpływu na sprawozdanie finansowe Banku.</p>
<p>MSSF 17 Umowy ubezpieczeniowe</p>	<p>Zmiany mające na celu ułatwienie w implementacji standardu opublikowane w czerwcu 2020 roku, w odpowiedzi na uwagi zgłaszane to treści wytycznych standardu. Z analizy Banku wynika, że implementacja zmian nie będzie wywierała wpływu na sprawozdanie finansowe Banku.</p>

Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania do publikacji, biorąc pod uwagę toczący się w UE proces wprowadzania standardów MSSF oraz prowadzoną przez Bank działalność, w zakresie stosowanych przez Bank zasad rachunkowości nie ma różnicy między standardami MSSF, które weszły w życie, a standardami MSSF zatwierdzonymi przez UE.

4.2. Kontynuacja działalności

Niniejsze śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe Banku zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej w dającej się przewidzieć przyszłości, tzn. w okresie co najmniej 12 miesięcy od daty publikacji sprawozdania. Zarząd Banku nie stwierdza na dzień podpisania niniejszego sprawozdania finansowego istnienia faktów i okoliczności, które wskazywałyby na zagrożenia dla możliwości kontynuacji działalności przez Bank w okresie co najmniej 12 miesięcy od daty publikacji na skutek zamierzonego lub przymusowego zaniechania, bądź istotnego ograniczenia przez Bank dotychczasowej działalności.

4.3. Działalność zaniechana

W pierwszym półroczu 2020 roku oraz w roku 2019 w Banku nie wystąpiło zaniechanie istotnej działalności.

4.4. Zakres podmiotowy i waluta sprawozdania

Bank nie jest jednostką dominującą oraz znaczącym inwestorem dla jednostek stowarzyszonych, współzależnych i zależnych. W związku z tym, ING Bank Hipoteczny S.A. nie sporządza skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej, które obejmowałyby dane finansowe takich jednostek.

Jednostką dominującą ING Banku Hipotecznego S.A. jest ING Bank Śląski S.A., który sporządza skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. Natomiast, ING Bank Śląski S.A. jest spółką wchodzącą w skład Grupy Kapitałowej, określanej na potrzeby niniejszego sprawozdania finansowego jako Grupa ING. ING Groep N.V. stanowi jednostkę dominującą najwyższego szczebla w Grupie Kapitałowej.

Niniejsze śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe Banku zostało sporządzane w złotych polskich („PLN”). Dane finansowe, o ile nie wskazano inaczej, prezentowane są po zaokrągleniu do tysiąca złotych. W związku z tym mogą wystąpić przypadki matematycznej niespójności w sumowaniach lub pomiędzy poszczególnymi notami.

4.5. Okres sprawozdania i dane porównawcze

Śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe Banku obejmuje okres od 1 stycznia do 30 czerwca 2020 roku i zawiera dane porównawcze:

- za okres od 1 stycznia do 30 czerwca 2019 roku dla pozycji z rachunku zysków i strat, sprawozdania z całkowitych dochodów oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych,
- za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 roku oraz za okres od 1 stycznia do 30 czerwca 2019 roku dla sprawozdania ze zmian w kapitale własnym
- na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz 30 czerwca 2019 roku dla pozycji ze sprawozdania z sytuacji finansowej.

5. Istotne zasady rachunkowości

Polityka rachunkowości Banku zgodna z wymaganiami MSSF została zaprezentowana poniżej. Zasady rachunkowości oraz metody obliczeniowe zastosowane do sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego są spójne z zasadami obowiązującymi w roku obrotowym zakończonym 31 grudnia 2019 roku.

W pierwszym półroczu 2020 roku nie wprowadzono istotnych zmian zasad rachunkowości stosowanych przez Bank. Jednocześnie w efekcie epidemii COVID-19 dokonano zmian kluczowych szacunków, które zostały opisane w punkcie 2 niniejszego sprawozdania (Istotne zdarzenia w I półroczu 2020 roku, Informacja o wpływie epidemii COVID-19 na działalność ING Banku Hipotecznego S.A.)

Dokonano także doprecyzowania definicji ekspozycji w statusie niewykonania zobowiązania kredytowego (ang.: default), ekspozycji z utratą wartości i ekspozycji nieobsługiwanych (ang.: non-performing) zgodnie z wytycznymi Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego (EBA) nr EBA/GL/2016/07 przez co ING Bank Hipoteczny S.A. ujednotlił podejście w tym zakresie do wymagań regulacyjnych. Dłużnik lub ekspozycja oceniana jako będąca w statusie niewykonania zobowiązania (ang.: default) jednocześnie jest uznawana za ekspozycję z utratą wartości (ang.: impaired) i nieobsługiwaną (ang.: non-performing). Zmiana ta nie wywarła wpływu na wynik finansowy ING Banku Hipotecznego S.A. Szczegółowe informacje w tym zakresie przedstawiono poniżej.

5.1. Podstawy sporządzania sprawozdania finansowego

W śródrocznym skróconym sprawozdaniu finansowym zastosowano koncepcję wartości godziwej aktywów finansowych i zobowiązań finansowych wycenianych według wartości godziwej, oraz aktywów finansowych klasyfikowanych jako wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody, za wyjątkiem tych, dla których nie można wiarygodnie ustalić wartości godziwej. Pozostałe składniki aktywów finansowych wykazywane są w wartości zamortyzowanego kosztu pomniejszonego o odpisy z tytułu utraty wartości lub w cenie nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości.

Składniki rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych wykazywane są w cenie nabycia pomniejszonej o skumulowaną amortyzację oraz o odpisy z tytułu utraty wartości.

Bank ujmuje wszystkie istotne pozycje kosztów i przychodów zgodnie z zasadami: memoriału, współmierności przychodów i kosztów, ujmowania i wyceny aktywów i zobowiązań, tworzenia odpisów z tytułu utraty wartości.

5.2. Profesjonalny osąd

W procesie stosowania zasad rachunkowości wobec zagadnień wskazanych poniżej, największe znaczenie, oprócz szacunków księgowych, miał profesjonalny osąd kierownictwa.

5.2.1. Składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego

Bank rozpoznaje aktywa z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Założenie to stałoby się nieuzasadnione w sytuacji pogorszenia uzyskiwanych wyników podatkowych w przeszłości.

5.2.2. Klasyfikacja aktywów finansowych

Bank klasyfikuje aktywa finansowe na podstawie oceny modelu biznesowego, w ramach którego aktywa są utrzymywane oraz oceny czy z warunków umownych wynikają wyłącznie płatności kapitału i odsetek od kwoty tego kapitału. Szczegółowe informacje o przyjętych założeniach w tym zakresie zaprezentowane zostały w punkcie 5.5.1.

5.3. Zastosowanie szacunków

Sporządzenie śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga dokonania przez Bank pewnych szacunków oraz przyjęcia założeń, które bezpośrednio mają wpływ na kwoty prezentowane w śródrocznym skróconym sprawozdaniu finansowym i w notach objaśniających.

Szacunki i założenia, przyjęte do prezentowania wartości aktywów i zobowiązań oraz przychodów i kosztów, dokonywane są przy wykorzystaniu dostępnych danych historycznych oraz szeregu innych czynników, które są uważane za właściwe w danych okolicznościach. Przyjęte założenia dotyczące przyszłości i dostępne źródła danych tworzą podstawę do dokonywania szacunków odnośnie wartości bilansowych aktywów i zobowiązań, których nie można jednoznacznie określić przy wykorzystaniu innych źródeł. Szacunki uwzględniają przewidywane na dzień bilansowy przyczyny/źródła niepewności. Wyniki rzeczywiste mogą się różnić od wartości szacunkowych.

Szacunki i założenia są poddawane bieżącym przeglądom. Korekty w szacunkach są rozpoznawane w okresie, w którym dokonano zmiany szacunku pod warunkiem, że korekta dotyczy tylko tego danego okresu. Natomiast, jeżeli korekty wpływają zarówno na okres, w którym dokonano zmiany, jak i na przyszłe okresy, są one ujmowane w okresie, w którym dokonano zmiany oraz w okresach przyszłych.

Poniżej opisane zostały najistotniejsze szacunki księgowe dokonane przez Bank.

5.3.1. Utrata wartości

Bank ocenia czy na datę bilansową istnieją obiektywne dowody utraty wartości składników aktywów finansowych (pojedynczych lub grupy aktywów finansowych) i składników aktywów trwałych.

5.3.1.1. Utrata wartości aktywów finansowych

Bank stosuje wymogi standardu MSSF 9 w zakresie utraty wartości w celu ujęcia i wyceny odpisu na oczekiwane straty kredytowe z tytułu aktywów finansowych, które są wyceniane:

- według zamortyzowanego kosztu lub
- w wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Strata oczekiwana w portfelu ekspozycji nieistotnych indywidualnie jest kalkulowana kolektywnie jako średnia ważona prawdopodobieństwem z kilku scenariuszy makroekonomicznych o różnym prawdopodobieństwie wystąpienia. Finalny poziom rezerw na ekspozycjach w Etapie 2 i Etapie 3 wynika z sumy strat oczekiwanych wyliczanych w każdym roku w przyszłości aż do daty zapadalności z uwzględnieniem dyskontowania.

Z uwagi na specyfikę działalności Bank wyróżnia tylko rezerwy kolektywne.

Zgodnie z MSSF 9 rezerwa kolektywna jest tworzona dla indywidualnie nieznaczących aktywów finansowych (rezerwy dla portfela w Etapie 3 podlegającego ocenie kolektywnej) jeśli zaistnieją dowody utraty wartości dla pojedynczego składnika aktywów finansowych lub dla grupy aktywów finansowych, w wyniku jednego lub więcej określonych przypadków niewykonania zobowiązania. Rezerwy dla portfela w Etapie 3 podlegającego ocenie kolektywnej są tworzone dla aktywów finansowych w klasach ryzyka 20, 21, 22. Jeżeli w wyniku oceny stwierdza się, że dla danego składnika aktywów finansowych nie istnieją dowody utraty wartości, składnik ten włączany jest do grup aktywów finansowych o podobnych cechach ryzyka kredytowego, które wskazują na zdolność dłużnika do spłaty całości zobowiązania zgodnie z warunkami umowy. W tak wyznaczonych grupach wyliczane są rezerwy kolektywne i zgodnie z MSSF 9 są definiowane jako rezerwy na aktywach bez rozpoznanej utraty wartości. Rezerwy na aktywach bez rozpoznanej utraty wartości są tworzone dla aktywów finansowych w klasach ryzyka 1-19.

Rezerwy kolektywne są kalkulowane przy pomocy metody kolektywnej tworzenia rezerw, która wykorzystuje dostosowane do wymagań MSSF 9 (i MSR 37) modele szacowania parametrów ryzyka (PD, LGD, EAD/CCF).

Opis przykładowych dowodów i przesłanek identyfikacji utraty wartości aktywów finansowych, metodologia kalkulacji odpisów oraz stosowane zasady ewidencyjne opisane zostały w dalszej części niniejszego sprawozdania.

5.3.1.2. Utrata wartości innych aktywów trwałych

Ocena w przedmiotowym zakresie bazuje na oszacowaniu wartości odzyskiwalnej aktywa trwałego, którą stanowi wartość użytkowa lub wartość sprzedaży netto w zależności od tego, która z wyżej wymienionych wartości na moment przeprowadzania przeglądu jest wyższa.

Oszacowanie wartości użytkowej składnika aktywów trwałych (lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne w sytuacji gdy nie można ustalić wartości odzyskiwalnej pojedynczego składnika aktywów zaliczanego do majątku wspólnego) wiąże się, między innymi, z przyjęciem założeń w zakresie szacunków, co do kwot, terminów przyszłych przepływów pieniężnych, które Bank może uzyskać z tytułu danego składnika aktywów trwałych (lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne) oraz innych czynników.

W celu wyznaczenia wartości użytkowej, oszacowane przyszłe przepływy pieniężne są dyskontowane do ich wartości bieżącej przy użyciu stopy dyskontowej przed opodatkowaniem, która odzwierciedla bieżące oczekiwania rynku co do wartości pieniądza oraz specyficznego ryzyka w odniesieniu do danego aktywa. Szacując wartość godziwą pomniejszoną o koszty sprzedaży Bank opiera się na dostępnych danych rynkowych na ten temat lub wycenach sporządzonych przez niezależnych rzeczoznawców, które co do zasady również opierają się na szacunkach.

5.3.1.3. Rezerwy na odprawy emerytalne i rentowe

Bank tworzy rezerwy na odprawy emerytalne i rentowe zgodnie z MSR 19. Rezerwa na odprawy emerytalne i rentowe przyznane w ramach świadczeń z tytułu regulacji wynikających z Kodeksu Pracy wyliczana jest metodą aktuarialną przez niezależnego aktuarium jako wartość obecna przyszłych, długoterminowych zobowiązań Banku wobec pracowników według stanu zatrudnienia i płac na dzień aktualizacji.

Wyliczenie rezerw jest oparte na szeregu założeń, zarówno co do stóp dyskontowych, prognozowanych podwyżek wynagrodzeń jak i założeń dotyczących rotacji pracowników, ryzyka śmierci i innych. Założenia są weryfikowane na koniec roku obrotowego.

5.3.2. Wycena programów motywacyjnych

5.3.2.1. Wycena wartości świadczeń wynikających z programu zmiennych składników wynagrodzeń

Na dzień bilansowy Bank wykazuje w księgach szacunki dotyczące wartości świadczeń, które będą realizowane w ramach programu zmiennych składników wynagrodzeń. Świadczenia te zostaną przyznane pracownikom objętym programem w oparciu o ocenę ich wyników pracy za dany rok. Program został zainicjowany w 2018 roku.

Podstawą oszacowania wartości świadczeń przyznawanych w formie instrumentów finansowych uprawniających do otrzymania środków pieniężnych jest wartość księgowa aktywów netto ING Banku Hipotecznego S.A. na akcje, skorygowanych o czynniki wpływające na te aktywa, inne niż wynik finansowy.

Wartość odroczonej części świadczenia korygowana jest o współczynnik redukcji, który uwzględnia prawdopodobieństwo wystąpienia zdarzenia powodującego konieczność skorygowania wartości przyznanego świadczenia, do którego pracownik na dzień bilansowy nie nabył jeszcze pełnych uprawnień. Katalog zdarzeń ściśle określają założenia programu.

5.3.2.2. Okres i metoda amortyzacji aktywów niematerialnych

Okres i metoda amortyzacji aktywów niematerialnych są weryfikowane na koniec każdego roku obrotowego. Zmiany w okresie użytkowania lub oczekiwanym sposobie uzyskiwania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów niematerialnych są ujmowane poprzez zmianę odpowiednio okresu lub metody amortyzacji i traktowane jak zmiany wartości szacunkowych. Bank stosuje ustalone w Grupie ING Banku Śląskiego S.A. limity aktywowania wydatków w zakresie nabycia (440 tys. zł) lub wytworzenia we własnym zakresie (10 mln zł) oprogramowania komputerowego. Wydatki w zakresie nabycia składników aktywów niematerialnych poniżej limitu aktywowania, Bank ujmuje bezpośrednio w kosztach w momencie ich poniesienia.

5.4. Waluty obce

5.4.1. Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Pozycje zawarte w sprawozdaniach finansowych Banku wycenia się w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym dana jednostka prowadzi działalność („waluta funkcjonalna”).

Sprawozdanie finansowe prezentowane jest w złotych polskich, które są walutą funkcjonalną i walutą prezentacji Banku.

5.4.2. Transakcje w walutach obcych

Transakcje w walutach obcych są przeliczane po kursie obowiązującym w dniu transakcji. Wynikające z tych transakcji aktywa i zobowiązania pieniężne denominowane w walutach obcych, przeliczane są po kursie obowiązującym w danym dniu. Różnice kursowe powstające z rozliczenia tych transakcji oraz wyceny bilansowej aktywów i zobowiązań pieniężnych wyrażonych w walutach obcych rozpoznawane są w rachunku zysków i strat w linii *Wynik z pozycji wymiany*.

5.5. Aktywa i zobowiązania finansowe

5.5.1. Klasyfikacja aktywów finansowych

Bank klasyfikuje aktywa finansowe do jednej z następujących kategorii:

- wyceniane według zamortyzowanego kosztu,
- wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody oraz
- wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu

Składnik aktywów finansowych wyceniany jest według zamortyzowanego kosztu, jeżeli spełnione są łącznie oba poniższe warunki oraz nie jest desygnowany do wyceny według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat:

- aktywo jest utrzymywane w ramach modelu biznesowego, którego celem jest otrzymywanie kontraktowych przepływów pieniężnych oraz

- warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych uprawniają do otrzymywania w określonych datach przepływów pieniężnych, które są wyłącznie spłatą kapitału i odsetek należnych od kapitału pozostałego do spłaty.

Dłużne aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody

Składnik dłużnych aktywów finansowych wyceniany jest według wartości godziwej przez inne całkowite dochody, jeżeli spełnione są łącznie oba poniższe warunki oraz nie jest desygnowany do wyceny według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat:

- aktywo jest utrzymywane w ramach modelu biznesowego, którego celem jest otrzymywanie kontraktowych przepływów pieniężnych lub sprzedaży aktywa finansowego,
- warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych uprawniają do otrzymywania w określonych datach przepływów pieniężnych, które są wyłącznie spłatą kapitału i odsetek należnych od kapitału pozostałego do spłaty.

Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy

Wszystkie aktywa finansowe, które nie spełniają warunków klasyfikacji do aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu lub aktywów finansowych wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody, klasyfikowane są do aktywów finansowych wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Dodatkowo, na moment początkowego ujęcia Bank może nieodwołalnie desygnować aktywo finansowe do wyceny według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat pomimo, że spełnia warunki klasyfikacji do wyceny według zamortyzowanego kosztu lub wyceny według wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody. Warunkiem koniecznym jest potwierdzenie, że ta desygnacja ma na celu wyeliminowanie lub istotne ograniczenie niedopasowania księgowego, które wystąpiłoby bez takiej desygnacji.

5.5.2. Ujmowanie

Bank ujmuje składnik aktywów lub zobowiązanie finansowe w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, gdy staje się związany postanowieniami umowy tego instrumentu.

Transakcje zakupu i sprzedaży aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu, wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody oraz według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat ujmuje się stosownie z przyjętą dla wszystkich tego typu operacji metodą księgowania w dniu rozliczenia transakcji – dniu, w którym składnik aktywów jest dostarczony jednostce lub dostarczony przez jednostkę.

W momencie początkowego ujęcia składnik aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe wycenia się według wartości godziwej, powiększonej w przypadku składnika aktywów lub zobowiązania finansowego nie klasyfikowanych jako wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat o istotne koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego.

Nabyte wierzytelności z tytułu kredytów hipotecznych rozpoznawane są na dzień dokonania transakcji¹ na podstawie Umowy przeniesienia wierzytelności w celu emisji listów zastawnych (dalej: „Umowy przeniesienia”).

---

¹ Dzień transakcji stanowi przypadający po zawarciu danej Umowy Przeniesienia dzień złożenia pierwszego w kolejności, w odniesieniu do Portfela przenoszonego na podstawie tej Umowy Przeniesienia, wniosku o wpis ING Banku Hipotecznego S.A. jako wierzyciela hipotecznego w księdze wieczystej prowadzonej dla nieruchomości obciążonej Hipoteką zabezpieczającą Wierzytelność wchodzącą w skład tego Portfela, lub dzień następujący po tym dniu.

5.5.3. Ocena modelu biznesowego

Bank ocenia cele modelu biznesowego na poziomie jednostki organizacyjnej Banku, która zarządza i jest tzw. opiekunem merytorycznym danego portfela aktywów finansowych.

Wyróżnia się następujące modele biznesowe utrzymywania aktywów finansowych: tj.: w celu

- otrzymywania kontraktowych przepływów pieniężnych,
- otrzymywania kontraktowych przepływów pieniężnych lub sprzedaży,
- pozostałych (np.: w celu maksymalizacji zysków ze sprzedaży)

Modele biznesowe określane są na poziomie, który najlepiej odzwierciedla podejście Banku do zarządzania składnikami aktywów finansowych dla osiągnięcia celów biznesowych oraz generowania przepływów pieniężnych.

W trakcie oceny Bank weryfikuje wszelkie obszary działalności jednostki opiekuna merytorycznego wyodrębnionego portfela aktywów finansowych, które mogą mieć wpływ na decyzje dotyczące utrzymywania aktywów w portfelu Banku, w tym w szczególności:

- założenia konstrukcji oferty produktowej,
- strukturę organizacyjną jednostki,
- założenia w zakresie oceny wyników portfela aktywów (np.: podejścia do planowania, założenia w zakresie informacji zarządczej, kluczowych wskaźników oceny),
- podejście do wynagradzania kluczowej kadry zarządzającej w relacji z wynikami portfela i przepływami pieniężnymi wynikającymi z portfela,
- ryzyka generowanego przez portfel aktywów oraz podejścia do zarządzania tym ryzykiem,
- analizę transakcji sprzedaży z portfela aktywów (częstotliwości, wolumen oraz przesłanek podjętych decyzji),
- analizę przewidywań co do przyszłej aktywności sprzedażowej.

Bank dopuszcza realizację transakcji sprzedaży aktywów finansowych utrzymywanych w celu otrzymywania kontraktowych przepływów pieniężnych, która wynika z następujących przesłanek:

- wzrostu ryzyka kredytowego,
- bliskości terminu zapadalności,
- sporadycznej sprzedaży,
- sprzedaży o nieznacznej wartości,
- w odpowiedzi na wymagania regulacyjne/nadzorcze,
- w warunkach kryzysów płynności (sytuacji stresowych),
- zmiany limitu kredytowego względem określonego klienta.

Bank przyjmuje, że:

- sprzedaż blisko terminu zapadalności oznacza sprzedaż aktywów finansowych:
  - z pierwotnym terminem zapadalności dłuższym niż 1 rok, na mniej niż 6 miesięcy przed terminem zapadalności,
  - z pierwotnym terminem zapadalności krótszym niż 1 rok, na mniej niż 3 miesiące przed terminem zapadalności.
- sprzedaż sporadyczna oznacza sprzedaż na poziomie mniejszym niż 10% transakcji sprzedaży w relacji do średniej liczby pozycji w ramach danego modelu biznesowego,

- sprzedaż o nieznacnej wartości oznacza sprzedaż na poziomie mniejszym niż wskaźnik ustalony w oparciu o iloraz stawki 10% i średniego terminu zapadalności portfela w relacji do jednej z poniższych wartości:
  - ilorazu wartości bilansowej sprzedanej pozycji w stosunku do wartości bilansowej całego portfela w ramach danego modelu biznesowego,
  - ilorazu wartości zrealizowanego wyniku w stosunku do marży odsetkowej netto całego portfela utrzymywanego w ramach danego modelu biznesowego.

5.5.4. Ocena charakterystyki przepływów pieniężnych

Dla celów oceny charakterystyki realizowanych przepływów pieniężnych Bank przyjmuje następujące definicje:

- kapitał – definiowany jest jako wartość godziwa aktywa finansowego na moment początkowego ujęcia w księgach Banku,
- odsetki – definiowane są jako zapłata obejmująca wynagrodzenie:
  - za zmianę wartości pieniądza w czasie,
  - za ryzyko kredytowe związane z kwotą kapitału pozostającą do spłaty przez określony okres czasu,
  - za inne podstawowe ryzyka i koszty związane z udzieleniem kredytu (np. ryzyko płynności i koszty administracyjne) oraz
  - marżę zysku.

Ocena ma na celu potwierdzenie czy realizowane przepływy pieniężne są wyłącznie spłatą kapitału i odsetek należnych od tego kapitału pozostającego do spłaty. Bank weryfikuje postanowienia umowne, które mają wpływ zarówno na moment realizacji przepływów jaki i wysokość kwot przepływów pieniężnych wynikających z określonych aktywów finansowych.

W szczególności weryfikowane są następujące warunki:

- zdarzenia warunkowe mające wpływ na wysokość kwoty przepływów lub terminy ich realizacji,
- dźwignie,
- warunki przedpłaty lub wydłużenia finansowania,
- warunki ograniczające prawo do dochodzenia roszczeń prawnych do realizowanych przepływów,
- warunki modyfikujące wynagrodzenie za zmianę wartości pieniądza w czasie.

Ocena warunków modyfikujących zmianę wartości pieniądza w czasie jest przeprowadzana w oparciu o analizę jakościową lub ilościową.

W sytuacji, gdy ocena jakościowa nie umożliwi potwierdzenia konkluzji co do charakterystyki realizowanych przepływów pieniężnych, Bank przeprowadza ocenę ilościową. Ocena ilościowa polega na porównaniu:

- niezdykontowanych przepływów pieniężnych wynikających z analizowanej umowy z
- niezdykontowanymi przepływami pieniężnymi wynikającymi z referencyjnego aktywa, który nie zawiera warunków modyfikujących wynagrodzenie za zmianę wartości pieniądza w czasie.

Jeżeli analizowane przepływy znacznie różnią się od siebie, to oceniane aktywo obligatoryjnie klasyfikowane jest do wyceny w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, ponieważ realizowane przepływy pieniężne nie są wyłącznie spłatą kapitału i odsetek należnych od tego kapitału pozostającego do spłaty.

5.5.5. Klasyfikacja zobowiązań finansowych

Bank klasyfikuje swoje zobowiązania finansowe do kategorii wycenianych według zamortyzowanego kosztu.

Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu są to zobowiązania finansowe będące wynikiem z umowy obowiązkiem wydania środków pieniężnych lub innego składnika aktywów finansowych innej jednostce niezakwalifikowane do grupy wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, mające charakter depozytu, pożyczki otrzymanej lub zobowiązania finansowego ujętego w wyniku transakcji sprzedaży aktywa finansowego, która nie klasyfikuje się do usunięcia ze sprawozdania z sytuacji finansowej, z tytułu emisji listów zastawnych i innych papierów wartościowych.

5.5.6. Usunięcie ze sprawozdania z sytuacji finansowej

Składnik aktywów finansowych jest wyłączany ze sprawozdania z sytuacji finansowej Banku w momencie, gdy wygasają umowne prawa do przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych lub w momencie, gdy Bank przenosi składnik aktywów finansowych a przeniesienie spełnia warunki zaprzestania ujmowania.

Bank przenosi składnik aktywów finansowych wtedy i tylko wtedy, gdy:

- przenosi umowne prawa do otrzymywania przepływów pieniężnych, lub
- zatrzymuje umowne prawa do otrzymywania przepływów pieniężnych ale przyjmuje na siebie zobowiązanie umowne do przekazania przepływów pieniężnych.

W sytuacji gdy Bank zatrzymuje umowne prawa do przepływów pieniężnych, ale przejmuje na siebie zobowiązanie umowne do przekazania tych przepływów pieniężnych, Bank traktuje taką transakcję jako przeniesienie składnika aktywów finansowych tylko wtedy, gdy spełnione są wszystkie trzy następujące warunki:

- Bank nie ma obowiązku wypłaty kwoty ostatecznym odbiorcom dopóki nie otrzyma odpowiadających im kwot, które wynikają z pierwotnego składnika aktywów,
- na mocy umowy przeniesienia Bank nie może sprzedać ani zastawić pierwotnego składnika aktywów, w inny sposób niż jako ustanowione na rzecz ostatecznych odbiorców zabezpieczenie zobowiązania do przekazania przepływów pieniężnych,
- Bank jest zobowiązany do przekazania wszystkich przepływów pieniężnych otrzymanych z pierwotnego aktywa bez istotnej zwłoki.

Przenosząc składnik aktywów finansowych Bank ocenia, w jakim stopniu zachowuje ryzyko i korzyści związane z posiadaniem składnika aktywów finansowych. W tym przypadku:

- jeżeli Bank przenosi zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści związane z posiadaniem składnika aktywów finansowych to wyłącza składnik aktywów finansowych ze sprawozdania z sytuacji finansowej,
- jeżeli Bank zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści związane z posiadaniem składnika aktywów finansowych, to w dalszym ciągu ujmuje składnik aktywów finansowych w ze sprawozdaniu z sytuacji finansowej,
- jeżeli Bank nie przenosi ani nie zachowuje zasadniczo całego ryzyka i wszystkich korzyści związanych z posiadaniem składnika aktywów finansowych, to Bank ustala, czy zachował kontrolę nad tym składnikiem aktywów finansowych. W przypadku zachowania kontroli składnik aktywów finansowych jest nadal ujmowany w bilansie Banku, odpowiednio w przypadku braku kontroli jest ze sprawozdania z sytuacji finansowej wyłączany do wysokości wynikającej z utrzymania zaangażowania (continuing involvement).

Bank wyłącza ze swojego sprawozdania z sytuacji finansowej zobowiązanie finansowe (lub jego część), gdy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygasł.

Bank usuwa aktywa finansowe lub ich części ze sprawozdania z sytuacji finansowej, jeżeli prawa wynikające z tego aktywa wygasają, Bank zrzeknie się tych praw, dokona sprzedaży wierzytelności, nastąpiło umorzenie lub w wyniku istotnej modyfikacji warunków umowy kredytu lub pożyczki.

Bank obniży wartość bilansową brutto składnika aktywów finansowych w przypadku, gdy nie ma uzasadnionych perspektyw na odzyskanie danego składnika aktywów finansowych w całości lub części.

Kwoty należności spisanych odzyskane w późniejszych okresach pomniejszają wartość odpisów utworzonych z tytułu utraty wartości w rachunku zysków i strat.

5.5.7. Modyfikacja przepływów pieniężnych wynikających z umowy

Jeżeli w wyniku renegotjacji warunków umowy kredytu lub pożyczki, przepływy pieniężne związane z danym aktywem finansowym polegają na modyfikacji, Bank przeprowadza ocenę czy przedmiotowa modyfikacja jest istotna i prowadzi do wyłączenia tego składnika aktywów finansowych ze sprawozdania z sytuacji finansowej Banku.

Bank przyjmuje, że istotna modyfikacja warunków umowy ma miejsce w sytuacji, gdy następuje:

- zmiana dłużnika za zgodą Banku lub
- zmiana formy prawnej/rodzaju instrumentu finansowego lub
- przewalutowanie kredytu o ile nie zostało to z góry określone w warunkach umowy.

W sytuacji, gdy modyfikacja nie jest istotna i tym samym nie prowadzi do wyłączenia składnika aktywów finansowych ze sprawozdania z sytuacji finansowej Banku, Bank dokonuje ponownego obliczenia wartości bilansowej brutto składnika aktywów finansowych oraz ujmuje w wyniku finansowym zysk lub stratę z tytułu modyfikacji.

5.5.8. Wycena

W momencie początkowego ujęcia składnik aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe wycenia się według wartości godziwej, powiększonej w przypadku składnika aktywów lub zobowiązania finansowego nie klasyfikowanych jako wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat o istotne koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego.

5.5.9. Utrata wartości

Szacowanie odpisów na utratę wartości opiera się na wycenie oczekiwanej straty kredytowej. Podejście takie stosuje się do dłużnych aktywów finansowych oraz zaangażowań kredytowych.

Na każdy dzień sprawozdawczy Bank dokonuje szacunku odpisu na oczekiwane straty kredytowe aktywa finansowego w kwocie równej oczekiwany stratom kredytowym w całym okresie życia, jeżeli ryzyko kredytowe związane z danym instrumentem finansowym znacznie wzrosło od momentu początkowego ujęcia. Jeżeli na dzień sprawozdawczy ryzyko kredytowe związane z aktywem finansowym nie wzrosło znacząco od momentu początkowego ujęcia, Bank wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe tego aktywa w kwocie równej 12-miesięcznym oczekiwany stratom kredytowym.

Dla celów rachunkowości i regulacyjnych Bank przyjmuje, że pozycje przeterminowane obejmują istotne aktywa finansowe, dla których wystąpiło opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek. Dni zaległości są liczone od dnia uznania jego przeterminowanego zobowiązania kredytowego za istotne. Bank zdefiniował istotność zobowiązania kredytowego jako łączne przekroczenie dwóch progów istotności: 400 PLN oraz 1% kwoty zaangażowania bilansowego.

Bank wycenia oczekiwane straty kredytowe w sposób uwzględniający:

- nieobciążoną i ważoną prawdopodobieństwem kwotę, którą ustala się, oceniając szereg możliwych wyników,
- wartość pieniądza w czasie oraz
- racjonalne i możliwe do udokumentowania informacje, które są dostępne bez nadmiernych kosztów lub starań na dzień sprawozdawczy, dotyczące przeszłych zdarzeń, obecnych warunków i prognoz dotyczących przyszłych warunków gospodarczych.

Bank klasyfikuje do pozycji o utraconej jakości bilansowe ekspozycje kredytowe, które utraciły wartość, zaś strata z tytułu utraty wartości została poniesiona, gdy spełnione zostały dwa warunki:

- istnieją dowody utraty wartości wynikające z jednego lub więcej zdarzeń, mających miejsce po początkowym ujęciu bilansowej ekspozycji kredytowej w księgach rachunkowych,
- zdarzenie (lub zdarzenia) powodujące stratę ma wpływ na oczekiwane przyszłe przepływy pieniężne, wynikające z bilansowej ekspozycji kredytowej lub grupy bilansowych ekspozycji kredytowych, których wiarygodne oszacowanie jest możliwe.

Zwłoka (w portfelu MTG) w wykonaniu przez klienta wszelkich istotnych zobowiązań kredytowych wobec Banku, jednostki dominującej przekraczająca 90 dni stanowi niewykonanie zobowiązania przez klienta (default).

Bank doprecyzował definicję ekspozycji w statusie niewykonania zobowiązania kredytowego (default), ekspozycji z utratą wartości i ekspozycji nieobsługiwanych (non-performing) przez co ujedynolicił podejście w tym zakresie do wymagań regulacyjnych. Dłużnik lub ekspozycja oceniana, jako będąca w stanie niewykonania zobowiązania jednocześnie jest uznawana za ekspozycję z utratą wartości (impaired) i nieobsługiwaną (non-performing).

Podejście oparte na trzech etapach

Sposób szacowania rezerw stosowany przez Bank zależy od zmiany poziomu ryzyka kredytowego danego zaangażowania w stosunku do jego poziomu ryzyka określonego w dacie udzielenia. Na podstawie zmiany poziomu ryzyka kredytowego ekspozycja jest kwalifikowana do jednego z trzech etapów różniących się sposobem kalkulacji oczekiwanej straty kredytowej:

- **Etap 1** obejmuje ekspozycje pracujące bez rozpoznanego istotnego wzrostu ryzyka kredytowego od daty udzielenia zaangażowania. Każdy kredyt w momencie udzielenia znajduje się w Etapie 1. Rezerwa jest liczona w oparciu o 12-miesięczną stratę oczekiwaną (lub do daty zapadalności jeśli jest krótsza niż 12 miesięcy).
- **Etap 2** obejmuje ekspozycje pracujące z rozpoznany istotnym wzrostem ryzyka kredytowego od daty udzielenia zaangażowania. Rezerwa jest liczona w oparciu o stratę oczekiwaną w całym okresie życia ekspozycji (lifetime), tj. od daty sprawozdawczej do daty zapadalności (remaining maturity).
- **Etap 3** to ekspozycje z rozpoznaną utratą wartości, czyli w stanie niewykonania zobowiązania (default) Rezerwa jest liczona w oparciu o stratę oczekiwaną w całym okresie życia aktywa dla wartości PD = 100%.

Bank kwalifikuje ekspozycje do Etapu 1, 2 lub 3 z wykorzystaniem podejścia kaskadowego w następującej kolejności:

1. Identyfikacja ekspozycji z utratą wartości i zakwalifikowanie ich do Etapu 3.
2. Alokacja ekspozycji do Etapu 2 w oparciu o przesłanki istotnego wzrostu ryzyka kredytowego.
3. Przydzielenie pozostałych ekspozycji do Etapu 1.

Definicja znaczącego wzrostu ryzyka kredytowego

O istotnym wzroście ryzyka kredytowego, skutkującego klasyfikacją do Etapu 2, świadczy wystąpienie co najmniej jednej z poniższych przesłanek, przy czym wiodąca jest pierwsza z nich:

- znaczący wzrost parametru PD w całym okresie życia ekspozycji („lifetime”) określonego na datę sprawozdawczą w stosunku do PD „lifetime” z daty udzielenia ekspozycji w perspektywie okresu pozostałego od daty sprawozdawczej do daty zapadalności,
- fakt nadania udogodnienia (forbearance) klientowi,
- restrukturyzacja bez rozpoznania utraty wartości – ratingi 17/18/19,
- opóźnienie w spłacie zaangażowania powyżej 30 dni.

Przesłanki klasyfikacji aktywa wycenianego według zamortyzowanego kosztu do Etapu 3

Na każdy dzień bilansowy Bank ocenia, czy nastąpiła utrata wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych. Składnik aktywa finansowego lub grupa aktywów finansowych utraciły wartość, gdy istnieją dowody utraty wartości, wynikające z jednego lub więcej zdarzeń, mających miejsce po początkowym ujęciu składnika aktywów (zdarzenie powodujące stratę), a zdarzenie (lub zdarzenia) powodujące stratę ma wpływ na oczekiwane przyszłe przepływy pieniężne, wynikające ze składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych, których wiarygodne oszacowanie jest możliwe. Bank ujmuje oczekiwane straty kredytowe w oparciu o racjonalne i możliwe do udokumentowania informacje, które są dostępne bez nadmiernych kosztów lub starań na dzień sprawozdawczy, dotyczące przeszłych zdarzeń, obecnych warunków i prognoz dotyczących przyszłych warunków gospodarczych.

Przesłanki utraty wartości wymagają indywidualnej eksperckiej oceny sytuacji dłużnika i decyzji, czy klasyfikacja do stanu niewykonania zobowiązania jako ekspozycji z utratą wartości jest uzasadniona.

Przesłanki utraty wartości stosowane dla detalicznych ekspozycji kredytowych obejmują wystąpienie co najmniej jednej z następujących sytuacji:

- nastąpiły minimum trzy niedotrzymane uzgodnienia spłaty zadłużenia pod rząd w ramach aktualnego Epizodu Długu (Debt Episode),
- osoba fizyczna, która udzieliła poręczenia w grupie kapitałowej ING Banku Śląskiego za istotne zobowiązania swojej firmy, znajduje się w stanie default lub osoba fizyczna jest Dłużnikiem Banku, a jej firma znajduje się w stanie default.
- Jeżeli klient indywidualny jest w default, jest to przesłanka default dla jego firmy, jeżeli firma znajduje się w default, jest to przesłanka dla defaultu osoby indywidualnej,
- brak zamiaru lub możliwości spłaty (not willing or not able) – Bank ocenia,
- że Dłużnik nie chce spłacić zobowiązania lub nie ma możliwości spłaty.
- Brak możliwości spłaty zobowiązania występuje wówczas, gdy źródła dochodów dłużnika są niewystarczające by realizować spłaty należnych rat,

Przykładowe przesłanki braku możliwości spłaty w segmencie detalicznym:

- utrata pracy,
- zakończenie wypłat świadczeń socjalnych,
- rozwód,
- poważna choroba,
- śmierć Dłużnika
- zamknięcie działalności firmy

- uzyskanie przez Bank informacji o nieterminowej obsłudze zadłużenia o znacznej wartości w innym banku (przeterminowanie powyżej 90 DPD) lub rozpoczęcie działań egzekucyjnych/ windykacyjnych przez inny bank.
  - udzielenie udogodnienia klientowi, który nie jest stanie wywiązać się ze swoich zobowiązań finansowych wynikających z zawartej z Bankiem umowy kredytowej ze względu na występujące lub spodziewane trudności finansowe,
  - oszustwo kredytowe (fraud) – oszustwo kredytowe Dłużnika wobec Banku.
- W przypadku detalicznych ekspozycji kredytowych uzasadnione podejrzenie wyłudzenia kredytu, tj. zobowiązanie, z którego dokumentacji kredytowej lub z ustalonego stanu faktycznego wynika, że został udzielony w wyniku świadomego wprowadzenia w błąd Banku poprzez przedstawienie dokumentów, zaświadczeń, oświadczeń niezgodnych w treści ze stanem faktycznym. W szczególności mają miejsce następujące zdarzenia:
- rachunek został zarejestrowany przez Bank jako podejrzenie wyłudzenia kredytu,
  - po analizie zgłoszenia nastąpiło zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa,
  - jest rekomendacja wypowiedzenia kredytu i zawiązanie 100% rezerwy na wierzytelność.
  - Bank podjął decyzję o wypowiedzeniu kredytu i zawiązaniu 100% rezerwy na wierzytelność.
- wystąpienie co najmniej 2 udogodnień w okresie 5 lat od zastosowania pierwszego udogodnienia.

Bank zdefiniował obiektywne dowody utraty wartości, których wystąpienie wpływa bezpośrednio na szacowanie przyszłych przepływów finansowych związanych z daną należnością kredytową.

Obiektywne dowody utraty wartości może być:

- **stanem** - tzn. działa tak długo jak długo istnieje warunek, który go dotyczy; lub
- **zdarzeniem** - występuje w konkretnym momencie.

Obiektywne dowody utraty wartości detalicznej ekspozycji kredytowej obejmują wystąpienie co najmniej jednej z następujących sytuacji:

- zaprzestanie przez klienta spłat kapitału, odsetek lub prowizji i opóźnienie w spłacie utrzymuje się powyżej 90 dni, pod warunkiem, że kwota zaległości jest wyższa niż oba progi istotności wskazane w punkcie 5.5.9. ,
- ekspozycja została uznana za ekspozycję z utratą wartości zgodnie z MSSF9 (ze względu na ujednoczenie definicji default jest równoważny ekspozycji z utratą wartości),
- dla detalicznych ekspozycji kredytowych – restrukturyzacja non-performing. (zdarzenie),
- złożenie wniosku o upadłość przez klienta (stan),
- ekspozycja kredytowa staje się wymagalna na skutek wypowiedzenia przez Bank umowy kredytowej. Dla detalicznych ekspozycji kredytowych – wypowiedzenie: Bank żąda przedterminowej całkowitej spłaty kredytu przez Dłużnika, co powoduje zakończenie relacji z Bankiem (zdarzenie),
- umorzenie lub odpisanie przez Bank detalicznych ekspozycji kredytowych:
  - umorzenie salda kapitału lub/i odsetek w kwocie przekraczającej w sumie 200 PLN, przy czym zadłużenie wraz z umorzoną kwotą przekraczają próg istotności,
  - spisanie do ewidencji pozabilansowej (written-off), a kwota salda powiększona o wartość spisana wraz z odsetkami przekraczają próg istotności (zdarzenie),
- bank zbył zobowiązania kredytowe (lub ich część) ze stratą >5% ekspozycji bilansowej, a przyczyną sprzedaży była pogarszająca się jakość ekspozycji (zdarzenie),
- wystąpienie przeterminowania przekraczającego 30 dni na ekspozycji kredytowej klasyfikowanej pierwotnie jako Forbearance Non-Performing, a następnie uzdrowionej i będącej w statusie Forbearance Performing w trakcie okresu próbnego. (zdarzenie),

- udzielenie kolejnego udogodnienia (forbearance) na ekspozycji kredytowej klasyfikowanej pierwotnie jako Forbearance Non-Performing, a następnie uzdrowionej i będącej w statusie Forbearance Performing w trakcie okresu próbnego (zdarzenie),
- status bezodsetkowy (wstrzymanie naliczania odsetek) dla ekspozycji kredytowej (stan).

W przypadku gdy na ekspozycji zidentyfikowany zostanie obiektywny dowód utraty wartości przyjmuje się, że na innych ekspozycjach (w portfelu MTF) rozpoznawana jest również utrata wartości.

Identyfikacja obiektywnego dowodu utraty wartości wymaga przeklasyfikowania klienta do najniższej klasy ryzyka. Dla portfela kredytowego Banku prowadzony jest monitoring bieżący terminowości spłat zadłużenia wobec Banku w oparciu o dostępne narzędzia i raporty, co umożliwia wczesną identyfikację zagrożenia pojawienia się w przyszłości przesłanek lub obiektywnych dowodów utraty wartości przed ich zmaterializowaniem się.

Kontrolę pod kątem utraty wartości ekspozycji objęty jest cały portfel kredytowy klientów detalicznych.

Jeżeli w wyniku oceny stwierdza się, że dla danego składnika aktywów finansowych nie istnieją dowody utraty wartości składnik ten włączany jest do grup aktywów finansowych o podobnych cechach ryzyka kredytowego, które wskazują na zdolność dłużnika do spłaty całości zobowiązania zgodnie z warunkami umowy. Odpis aktualizujący w tak wyznaczonych grupach wyliczany jest metodą kolektywną w oparciu o wycenę oczekiwanych strat kredytowych. Jeśli istnieją dowody, że została poniesiona strata z tytułu utraty wartości składnika aktywów wycenianego według zamortyzowanego kosztu, to kwota odpisu aktualizującego równa się różnicy pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej efektywnej stopy procentowej danego składnika instrumentu finansowego.

W praktyce oznacza to, że dla portfela w Etapie 3 (aktywa finansowe nieistotne indywidualnie) – strata określana jest przy użyciu metody kolektywnej kalkulacji odpisów z zastosowaniem oczekiwanej straty kredytowej w całym okresie życia aktywa. Podczas szacowania przyszłych przepływów pieniężnych brane są pod uwagę dostępne informacje na temat dłużnika, w szczególności ocenie podlega możliwość spłaty ekspozycji, a w przypadku, gdy ekspozycja kredytowa posiada zabezpieczenie, przy szacowaniu uwzględnia się również oczekiwane przyszłe przepływy pieniężne z realizacji zabezpieczenia z uwzględnieniem m.in. czasu, kosztów oraz trudności związanych z odzyskaniem płatności w wyniku sprzedaży zabezpieczenia.

Jeżeli istniejące dowody utraty wartości składnika aktywów lub grupy aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu wskazują, że oczekiwane przyszłe przepływy pieniężne wynikające z wyżej wymienionych aktywów finansowych nie wystąpią, wtedy kwota odpisu aktualizującego wartość aktywów równa jest ich wartości bilansowej.

Wycena oczekiwanej straty kredytowej

Do wyceny oczekiwanej straty kredytowej w podejściu kolektywnym Bank wykorzystuje dostosowane do wymagań MSSF 9 regulacyjne modele szacowania parametrów ryzyka PD, LGD i EAD zbudowane dla potrzeb zaawansowanej metody wewnętrznych ratingów (metoda AIRB). Modele parametrów ryzyka dla potrzeb MSSF 9 zachowują tę samą strukturę co modele regulacyjne, natomiast sposób estymacji konkretnych wartości parametrów (PD, LGD, EAD) jest dostosowany do wymagań MSSF 9, a w szczególności obejmuje racjonalne i możliwe do udokumentowania informacje, które są dostępne bez nadmiernych kosztów lub starań na dzień sprawozdawczy, dotyczące przeszłych zdarzeń, obecnych warunków i prognoz dotyczących przyszłych warunków gospodarczych. Parametry modeli zostały skalibrowane według podejścia PIT („point-in-time”) i zaprognozowane w perspektywie 30 lat. W parametrze EAD uwzględniono harmonogramy spłat zgodnie z umowami kredytowymi.

Wycena oczekiwanej straty kredytowej (ozn. EL) według MSSF 9 wymaga prognozowania zmian parametrów ryzyka PD, LGD i EAD ($EL = PD \times LGD \times EAD$) w okresie od daty sprawozdawczej do daty zapadalności, czyli w całym okresie życia ekspozycji. Prognozowanie to opiera się na określonych z danych historycznych funkcyjnych zależnościach zmian parametrów ryzyka od zmian czynników makroekonomicznych. Finalny poziom rezerw na ekspozycjach w

Etapie 2 i Etapie 3 wynika z sumy strat oczekiwanych wyliczanych w każdym roku w przyszłości aż do daty zapadalności z uwzględnieniem dyskontowania.

Kwota odpisu aktualizującego wyliczana kolektywnie oparta jest na historii strat dla portfeli aktywów o podobnych charakterystykach ryzyka kredytowego.

Bank wycenia oczekiwaną stratę kredytową w całym okresie życia pozostałym do zapadalności (ozn. LEL - Lifetime Expected Loss) na ekspozycji bez rozpoznanej utraty wartości jako zdyskontowaną sumą częściowych strat w okresie życia ekspozycji, odnoszących się do zdarzeń niewykonania zobowiązania w każdym 12-miesięcznym oknie czasowym pozostałym do daty zapadalności ekspozycji.

Bank kalkuluje oczekiwaną stratę kredytową jako średnią ważoną prawdopodobieństwem z kilku scenariuszy makroekonomicznych o różnym prawdopodobieństwie wystąpienia. Strata oczekiwana jest liczona oddzielnie dla każdego scenariusza a średnia ważona prawdopodobieństwem wynika z wag (prawdopodobieństw) przypisanych do każdego scenariusza (suma wag = 100%). Takie podejście wypełnia wymóg standardu, aby rezerwa (odpis na utratę wartości) był nieobciążoną i ważoną prawdopodobieństwem kwotą ustaloną w oparciu o szereg możliwych wyników.

Prognoza (wycena) straty oczekiwanej jest dokonywana w każdym punkcie czasu w przyszłości w zależności od oczekiwanych w danym punkcie warunków ekonomicznych. W oparciu o dane historyczne Bank określił relacje pomiędzy obserwowanymi parametrami straty oczekiwanej (PD, LGD), a czynnikami makroekonomicznymi jako funkcje, na podstawie których - przy zadanych prognozach czynników makroekonomicznych - oblicza się przewidywane wartości parametrów straty oczekiwanej w danym roku w przyszłości według podejścia PiT (tzw. forward looking PiT).

Dla potrzeb oszacowania straty oczekiwanej Bank określa poziom ekspozycji EAD tylko dla nieodwołalnych zobowiązań kredytowych poprzez zastosowanie współczynników konwersji CCF (procent wykorzystania wolnej części limitu kredytowego w okresie od daty sprawozdawczej do wystąpienia niewykonania zobowiązania) z regulacyjnych modeli EAD (oszacowanych według podejścia TTC – „through the cycle”). EAD spada z czasem zgodnie z harmonogramem spłat danej ekspozycji.

Dla ekspozycji z określoną datą końcowej spłaty czas do zapadalności został ograniczony do 30 lat.

Parametr LGD, będący funkcją stosowanych technik ograniczania ryzyka kredytowego i wyrażony jako procent EAD, jest szacowany na poziomie produktu i ekspozycji w oparciu o odpowiednio skalibrowane dla potrzeb MSSF 9 parametry z regulacyjnych modeli LGD (oszacowane według podejścia TTC – „through the cycle”).

Poziom parametr LGD, służący do wyliczania kwoty odpisu aktualizującego metodą kolektywną dla ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości (PD = 100%), jest uzależniony od czasu przebywania ekspozycji kredytowej w stanie niewykonania zobowiązania.

Wycena oczekiwanej straty z tytułu innego ryzyka niż kredytowe

W przypadku zidentyfikowania ryzyka utraty wartości wynikającego z powodów innych niż ryzyko kredytowe, np. z tytułu ryzyka prawnego dotyczącego wybranego portfela aktywów, Bank dokonuje dodatkowego odpisu aktualizującego zgodnie z metodologią odzwierciedlającą charakter danego ryzyka. Analogicznie jak w przypadku odpisu z tytułu ryzyka kredytowego, Bank kalkuluje oczekiwaną stratę jako średnią ważoną prawdopodobieństwem z kilku scenariuszy (najczęściej trzech: bazowego, pozytywnego i negatywnego) o różnym prawdopodobieństwie wystąpienia.

Ujęcie odpisu oczekiwanej straty kredytowej aktywów wycenianych według zamortyzowanego kosztu

Utrata wartości wykazywana jest jako zmniejszenie wartości bilansowej składnika aktywów poprzez dokonanie odpisów aktualizujących, zaś kwota straty (utworzonego w okresie odpisu aktualizującego) obciąża rachunek zysków i strat okresu.

Jeżeli w kolejnym okresie wysokość straty z tytułu utraty wartości zmniejszy się na skutek zdarzenia, które nastąpiło po wystąpieniu utraty wartości (np. poprawy oceny zdolności kredytowej dłużnika), wówczas uprzednio dokonany odpis z tytułu utraty wartości jest odwracany przez rachunek zysków i strat poprzez dokonanie odpowiedniej korekty odpisów aktualizujących.

Bank stosuje te same kryteria dla celów wyjścia klienta ze stanu niewykonania zobowiązania i odwrócenia straty z tytułu utraty wartości. Proces rozpoczęcia okresu próbnego i następnie uzdrowienia, tj. przejścia z portfela niepracującego (non-performing) do portfela performing jest realizowany:

- dla klientów kredytów hipotecznych – na poziomie segmentu biznesowego, chyba że dotyczy sytuacji rozpoznawanej na poziomie dłużnika (np. upadłość).

Jeżeli dłużnik znajduje się w portfelu z utratą wartości i nie posiada żadnej ekspozycji w statucie udzielonego udogodnienia w spłacie (forbearance) - zostaje uznany za uzdrowionego i zakwalifikowany do portfela pracującego (performing), jeżeli są spełnione wszystkie następujące warunki w poniższej kolejności:

- żaden dowód utraty wartości lub przesłanka utraty wartości będące źródłem niewykonania zobowiązania lub wskazujące na wysokie prawdopodobieństwo niedokonania płatności – nie są aktywne,
- od daty zakończenia dowodu/ przesłanki utraty wartości upłynęło co najmniej 3 miesiące (okres próbny) i w tym okresie zachowanie (zamiar spłaty) i sytuacja klienta (zdolność spłaty) zostały pozytywnie ocenione,
- klient dokonywał regularnych spłat, tj. brak zaległości >30 dni w okresie próbnym,
- po zakończeniu okresu próbnego klient został uznany za zdolnego do spłaty zobowiązań kredytowych w całości, bez korzystania z zabezpieczenia,
- brak zaległości w spłacie przekraczających kwotę limitu bezwzględnego; jeżeli występują zaległości w kwocie przewyższającej kwotę limitu bezwzględnego, okres próbny zostaje wydłużony do czasu obniżenia kwoty zaległości poniżej kwoty tego limitu.

Klient znajdujący się w portfelu z utratą wartości posiadający ekspozycję ze statusem udzielonego udogodnienia w spłacie (forbearance) - zostaje uznany za uzdrowionego i zakwalifikowany do portfela pracującego (performing) jeżeli są spełnione wszystkie następujące warunki:

- żaden dowód utraty wartości lub przesłanka utraty wartości będące źródłem niewykonania zobowiązania lub wskazujące na wysokie prawdopodobieństwo niedokonania płatności - nie są aktywne,
- od ostatniego z poniższych zdarzeń upłynęło co najmniej 12 miesięcy (okres próbny):
  - przyznanie ostatnich środków restrukturyzacji tj. udzielenia udogodnienia w spłacie (forbearance),
  - ekspozycji został nadany status niewykonania zobowiązania,
  - koniec okresu karencji określonego w umowie restrukturyzacyjnej,
- w okresie próbnym klient dokonał istotnych/ regularnych spłat:
  - klient, w ramach swoich regularnych płatności zgodnych z ustalonymi warunkami restrukturyzacji, spłacił materialną kwotę w wysokości stanowiącej wcześniejsze przeterminowanie (jeżeli były kwoty przeterminowane) lub umorzenie (jeżeli nie było żadnych kwot przeterminowania),
  - klient dokonywał regularnych spłat, zgodnie z nowym harmonogramem uwzględniającym warunki restrukturyzacji, tj. brak zaległości > 30 dni w okresie próbnym.
- na koniec okresu próbnego klient nie ma żadnych kwot przeterminowanych i nie ma obaw, co do pełnej spłaty ekspozycji zgodnie z warunkami umowy restrukturyzacyjnej.

Bank ustalił następujące dodatkowe warunki odwrócenia utraty wartości / wyjścia ze statusu niewykonania zobowiązania (default) obowiązujące wszystkich klientów:

- jeśli w okresie próbnym zostanie zidentyfikowany dowód lub przesłanka utraty wartości będące źródłem niewykonania zobowiązania/ wskazujące na wysokie prawdopodobieństwo nie dokonania płatności, data

zakończenia okresu próbnego zostanie ponownie ustalona i okres próbny zaczyna się liczyć od początku od momentu wygaśnięcia działania dowodu/ przesłanki.

- jeżeli w trakcie trwania okresu próbnego i po okresie karencji spłaty wystąpiło zdarzenie DPD > 30, data zakończenia okresu próbnego zostanie zresetowana i okres próbny zaczyna się liczyć od początku od momentu, kiedy DPD wróciło do poziomu poniżej 31 dni.
- wszystkie warunki odwrócenia utraty wartości/ wyjścia ze stanu niewykonania zobowiązania powinny być spełnione także w odniesieniu do nowych ekspozycji wobec klienta, w szczególności, jeżeli poprzednie ekspozycje kredytowe tego klienta będące wcześniej w restrukturyzacji zostały zbyte lub trwale odpisane.
- wyjątek od zasady braku aktywnych dowodów/ przesłanek utraty wartości będących źródłem niewykonania zobowiązania stanowi dowód „klasyfikacja do Etapu 3/ rezerwa” - jego utrzymywanie się nie wstrzymuje rozpoczęcia okresu próbnego (ponieważ jest on skutkiem a nie przyczyną niewykonania zobowiązania) - klasyfikacja do Etapu 3 i rezerwa utrzymywane są również w okresie próbnym.

Przesłanki klasyfikacji aktywa finansowego wycenianego według wartości godziwej przez inne całkowite dochody do Etapu 3

Na każdy dzień bilansowy Bank ocenia, czy wystąpiły obiektywne dowody utraty wartości dłużnych aktywów finansowych klasyfikowanych do wyceny według wartości godziwej przez inne całkowite dochody. Potwierdzenie wystąpienia obiektywnego dowodu utraty wartości jest przesłanką do klasyfikacji aktywa do etapu 3.

Dowody wskazujące, że aktywo finansowe lub grupa aktywów finansowych trwale utraciła wartość mogą wynikać z jednej lub kilku przesłanek, które zaprezentowane zostały poniżej:

- znaczące trudności finansowe emitenta (np.: znaczące ujemne kapitały własne, wysokie ponoszone straty w bieżącym roku przekraczające kapitał własny, wypowiedzenie umowy kredytowej o znaczącej wartości w innym banku),
- niedotrzymanie warunków umowy, w tym w szczególności niespłatenie lub zaleganie ze spłatą wymagalnych zobowiązań (np.: odsetek lub nominału), interpretowane jako materializacja ryzyka kredytowego emitenta,
- przyznanie emitentowi przez jego wierzycieli udogodnień w spłacie zobowiązań, których by nie otrzymał w innych okolicznościach,
- wysokie prawdopodobieństwo upadłości lub innej reorganizacji finansowej emitenta,
- identyfikacja utraty wartości aktywa finansowego w poprzednim okresie,
- zanik aktywnego rynku na aktywo finansowe, który może wynikać z trudności finansowych emitenta,
- opublikowane analizy oraz przewidywania agencji ratingowych lub innych jednostek, które potwierdzają określony (wysoki) profil ryzyka aktywa finansowego,
- inne możliwe do zaobserwowania dane wskazujące na możliwy do ustalenia spadek oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych wynikających z grupy aktywów finansowych, które pojawiły się po dacie ich początkowego ujęcia w księgach Banku. Dane o których mowa powyżej mogą dotyczyć niekorzystnych zmian w sytuacji płatniczej grupy emitentów, kraju lub lokalnych warunków ekonomicznych, które są skorelowane z brakiem spłat z grupy aktywów finansowych..

Ujęcie odpisu oczekiwanej straty kredytowej dłużnych aktywów finansowych wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody

W sytuacji, gdy występują obiektywne dowody, że nastąpiła utrata wartości dłużnych aktywów finansowych wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody, to część wyceny odpowiadająca kwocie odpisu wyksięgowuje się z innych całkowitych dochodów i ujmuje się w rachunku zysków i strat, nawet jeśli składnik aktywów finansowych nie został wyłączony ze sprawozdania z sytuacji finansowej.

Kwota skumulowanych strat, która zostaje wyksięgowana z kapitału własnego i ujęta w rachunku zysków i strat, stanowi różnicę pomiędzy kosztem nabycia (pomniejszonym o wszelkie spłaty kapitału i amortyzację) i bieżącą wartością godziwą, pomniejszoną o wszelkie straty z tytułu utraty wartości tego składnika aktywów uprzednio ujęte w rachunku zysków i strat.

5.5.10. Zyski i straty wynikające z wyceny w terminie późniejszym

Zyski lub straty wynikające ze zmiany wartości godziwej składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego, nie stanowiących części powiązania zabezpieczającego, ujmuje się w następujący sposób:

- zyski lub straty wynikające ze składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego, zakwalifikowanego jako wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, ujmuje się w rachunku zysków i strat,
- zyski lub straty wynikające z wyceny do wartości godziwej składnika aktywów finansowych wycenianego przez inne całkowite dochody, ujmuje się bezpośrednio w kapitale własnym, poprzez zestawienie zmian w kapitale własnym.

Rozliczanie odsetek metodą efektywnej stopy procentowej

Przychody z tytułu odsetek oblicza się przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej. Odpowiednią wartość oblicza się przez zastosowanie efektywnej stopy procentowej do wartości bilansowej brutto składnika aktywów finansowych, z wyjątkiem:

- zakupionych lub utworzonych składników aktywów finansowych dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe. W odniesieniu do tych składników aktywów finansowych Bank stosuje efektywną stopę procentową skorygowaną o ryzyko kredytowe do wartości zamortyzowanego kosztu składnika aktywów finansowych od momentu początkowego ujęcia,
- składników aktywów finansowych niebędących zakupionymi lub utworzonymi składnikami aktywów finansowych dotkniętymi utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe, które następnie stały się składnikami aktywów finansowych dotkniętymi utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (Etap 3).

W przypadku tych składników aktywów finansowych Bank stosuje efektywną stopę procentową do wartości zamortyzowanego kosztu (netto) składnika aktywów finansowych w późniejszych okresach sprawozdawczych.

Elementy pozaodsetkowe

Różnice kursowe wynikające ze zmian wartości składnika aktywów finansowych wycenianego według wartości godziwej przez inne całkowite dochody wyrażonego w walucie obcej ujmuje się bezpośrednio w kapitale własnym tylko w odniesieniu do aktywów niepieniężnych, natomiast różnice kursowe generowane przez aktywa pieniężne (np. papiery dłużne) zaliczane są do rachunku zysków i strat.

W momencie usunięcia składnika dłużnych aktywów finansowych ze sprawozdania z sytuacji finansowej skumulowane zyski lub straty poprzednio ujęte w kapitale własnym ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Jeżeli występują obiektywne dowody, iż nastąpiła utrata wartości składnika dłużnych aktywów finansowych zaliczonego do wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody, Bank rozpoznaje odpis aktualizujący w sposób opisany w punkcie dotyczącym utraty wartości składników aktywów finansowych wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych kwotowanych na aktywnym rynku (w tym papierów wartościowych) ustalana jest w oparciu o cenę kupna (bid price) dla pozycji długiej i sprzedaży (offer price) dla pozycji krótkiej. W przypadku braku aktywnego rynku dla danego instrumentu lub w przypadku papierów wartościowych,

które nie są notowane na aktywnym rynku Bank ustala wartość godziwą przy zastosowaniu technik wyceny, do których zalicza się wykorzystanie ostatnich transakcji rynkowych, analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych, modele wyceny opcji oraz inne techniki wyceny powszechnie używane przez uczestników rynku. Wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych ustalana jest w oparciu o zasady ostrożnej wyceny (ang.: prudent valuation). Celem takiego podejścia jest wyznaczenie wartości godziwej na wysokim 90% poziomie ufności, z uwzględnieniem niepewności ceny rynkowej oraz kosztu zamknięcia.

Aktywność rynku ocenia się w oparciu o częstotliwość i wolumen przeprowadzanych transakcji oraz dostępność do informacji o kwotowanych cenach, które co do zasady powinny być dostarczane w sposób ciągły.

Za rynek główny i zarazem najkorzystniejszy uważa się rynek, do którego Bank ma dostęp i na którym w zwykłych warunkach zawarłby transakcje sprzedaży/zakupu składnika aktywów lub przeniesienia zobowiązania.

W oparciu o stosowane metody ustalania wartości godziwej, poszczególne składniki aktywów/ zobowiązań finansowych klasyfikuje się do następujących kategorii:

- poziom 1: aktywa/zobowiązania finansowe wyceniane bezpośrednio w oparciu o ceny kwotowane na aktywnym rynku,
- poziom 2: aktywa/zobowiązania finansowe wyceniane w oparciu o techniki wyceny bazujące na założeniach wykorzystujących informacje pochodzące z aktywnego rynku lub obserwacje rynkowe,
- poziom 3: aktywa/zobowiązania finansowe wyceniane w oparciu o powszechnie stosowane przez uczestników rynku techniki wyceny, których założenia nie bazują na informacji pochodzącej z aktywnego rynku.

W cyklach miesięcznych Bank weryfikuje czy wystąpiły zmiany w jakości danych wejściowych stosowanych do poszczególnych technik wyceny i ustala, jakie były powody tych zmian oraz ich wpływ na kalkulację wartości godziwej składnika aktywów/zobowiązań finansowych. Każdy zidentyfikowany przypadek rozpatrywany jest indywidualnie i w oparciu o szczegółowe analizy Bank podejmuje decyzję, czy jego identyfikacja wiąże się z koniecznością aktualizacji podejścia do ustalania wartości godziwej czy też nie.

W uzasadnionych przypadkach Bank podejmuje decyzję o wprowadzeniu zmian w metodologii ustalania wartości godziwej oraz dacie ich wprowadzenia rozumianej, jako data zmiany okoliczności. Następnie uwzględnia wpływ wprowadzenia zmian na klasyfikację do poszczególnych kategorii hierarchii wyceny według wartości godziwej. Wszelkie zmiany w metodologii wyceny wraz z uzasadnieniem podlegają szczegółowym ujawnieniom w odrębnej notcie do sprawozdania finansowego.

5.6. Aktywa niefinansowe

5.6.1. Rzeczowe aktywa trwałe

5.6.1.1. Własne składniki rzeczowych aktywów trwałych

Rzeczowe aktywa trwałe stanowią kontrolowane środki trwałe oraz nakłady na ich budowę. Do środków trwałych zaliczane są składniki rzeczowych aktywów trwałych o przewidywanym okresie wykorzystywania dłuższym niż rok, które są utrzymywane z uwagi na ich wykorzystanie na własne potrzeby lub w celu oddania ich do użytkowania innym podmiotom na podstawie umowy najmu lub w celach administracyjnych.

Rzeczowe aktywa trwałe, wykazuje się według modelu opartego na cenie nabycia lub koszcie wytworzenia tzn. po początkowym ujęciu wykazuje się według kosztu historycznego pomniejszonego o odpisy amortyzacyjne / umorzeniowe oraz z tytułu utraty wartości.

Na koszt historyczny składają się cena nabycia / koszt wytworzenia i koszty bezpośrednio związane z nabyciem danych aktywów.

Każda część składowa pozycji rzeczowych aktywów trwałych, której cena nabycia lub koszt wytworzenia jest istotny w porównaniu z ceną nabycia lub kosztem wytworzenia całej pozycji jest amortyzowana osobno. Bank alokuje początkową wartość pozycji rzeczowych aktywów trwałych na jej istotne części.

5.6.1.2. Środki trwałe w leasingu

Bank jest stroną umów leasingowych, na podstawie których otrzymuje prawo do kontroli i użytkowania zidentyfikowanego składnika aktywów na dany okres w zamian za wynagrodzenie. Bank stosuje postanowienia MSSF 16 do ewidencji wszystkich umów leasingowych z wyjątkiem kontraktów leasingu aktywów niematerialnych oraz zwolnień przewidzianych w standardzie i opisanych poniżej.

Bank dokonuje identyfikacji elementów leasingowych i nieleasingowych w zawartych umowach.

Opłaty nieleasingowe z tytułu umów ujmowane są jako koszty w rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres trwania leasingu. Opłaty leasingowe podlegają ewidencji zgodnie z poniżej opisanymi zasadami.

W dacie rozpoczęcia leasingu Bank ujmuje aktywa z tytułu prawa do użytkowania aktywa oraz zobowiązanie z tytułu leasingu. Początkową wycenę zobowiązania z tytułu leasingu Bank wyznacza w wysokości bieżącej wartości przyszłych opłat leasingowych. Do wyznaczenia zdyskontowanej wartości opłat leasingowych Bank stosuje stopę procentową leasingu, a jeżeli stopa nie jest łatwo dostępna, Bank stosuje krańcową stopę procentową. Bank określa stopę procentową leasingu jako sumę stopy oprocentowania swap-ów i wewnętrznej ceny transferowej, z uwzględnieniem walut, w jakich denominowane są kontrakty leasingowe oraz okresów zapadalności umów. Po dacie rozpoczęcia leasingu, wartość bilansowa zobowiązania:

- powiększana jest o naliczone odsetki leasingowe, które ujmowane są w rachunku zysków i strat jako koszty odsetkowe,
- pomniejszana jest o zapłacone opłaty leasingowe,
- aktualizowana jest w wyniku ponownej oceny, zmiany leasingu lub zmiany zasadniczo stałych opłat leasingowych.

W dacie rozpoczęcia leasingu Bank ujmuje aktywa z tytułu prawa do użytkowania według kosztu, którego podstawą jest kwota początkowej wyceny zobowiązania z tytułu leasingu. Koszt składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania obejmuje również:

- opłaty leasingowe zapłacone w dacie rozpoczęcia lub przed datą rozpoczęcia leasingu, pomniejszone o otrzymane zachęty leasingowe,
- początkowe koszty bezpośrednio poniesione przez leasingobiorcę,
- koszty, które mają zostać poniesione przez leasingobiorcę w związku z doprowadzeniem aktywa do stanu pierwotnego.

Prawo do użytkowania podlega amortyzacji przez okres trwania leasingu oraz jest pomniejszane

o straty z tytułu utraty wartości. Aktualizacja wartości prawa do użytkowania w okresie trwania leasingu następuje w wyniku aktualizacji wyceny zobowiązania z tytułu leasingu.

Identyfikacja przyszłych opłat leasingowych wymaga ustalenia okresu leasingu. Określając okres leasingu Bank bierze pod uwagę nieodwołalny okres leasingu wraz z okresami, na które można przedłużyć leasing oraz okresami, w których można wypowiedzieć leasing. W dacie rozpoczęcia umowy leasingowej Bank ocenia, czy można z wystarczającą pewnością założyć, że Bank skorzysta z opcji przedłużenia leasingu, lub że nie skorzysta z opcji wypowiedzenia leasingu. W celu wykonania oceny Bank uwzględni wszystkie istotne fakty i okoliczności, które tworzą zachętę ekonomiczną do skorzystania lub nieskorzystania z tych opcji. Bank dokonuje przeglądu okresu leasingu w celu ponownej oceny istotnych zdarzeń lub okoliczności, które mogą wpływać na oszacowaną długość okresu leasingu. Leasing przestaje być egzekwowalny gdy zarówno leasingobiorca, jak i leasingodawca ma prawo wypowiedzenia leasingu bez konieczności uzyskania zezwolenia drugiej strony, czego konsekwencją jest najwyżej

nieznaczna kara. Dla kontraktów leasingowych zawartych na czas nieokreślony, w których występuje obustronna opcja wypowiedzenia oraz potencjalnie wysokie koszty związane z rozwiązaniem kontraktu Bank dokonuje oszacowania okresu leasingu.

Bank korzysta ze zwolnienia dla:

- leasingów krótkoterminowych - umowa może być zaklasyfikowana jako umowa krótkoterminowa, jeżeli okres trwania umowy nie przekracza 12 miesięcy, a w stosunku do przedmiotu umowy nie jest przewidziana opcja zakupu,
- leasingów, w których przedmiot umowy ma niską wartość- aktywa mogą być zaklasyfikowane jako aktywa o niskiej wartości, jeżeli cena brutto nabycia nowego składnika nie przekracza kwoty 5 000 EUR, a przedmiot umowy nie jest i nie będzie oddany w subleasing.

Opłaty leasingowe z tytułu powyżej wskazanych kontraktów Bank ujmuje jako koszty w rachunku zysków i strat w sposób systematyczny przez okres trwania leasingu.

Bank jako Leasingodawca

Bank nie zawiera umów dla których pełni rolę leasingodawcy.

5.6.1.3. Nakłady ponoszone w terminie późniejszym

Bank ujmuje w wartości bilansowej pozycji rzeczowych aktywów trwałych koszty wymiany części tych pozycji w momencie ich poniesienia, jeśli istnieje prawdopodobieństwo, że Bank uzyska przyszłe korzyści ekonomiczne związane ze składnikiem aktywów, a cenę nabycia lub koszt wytworzenia można wycenić w wiarygodny sposób. Pozostałe koszty są ujmowane w rachunku zysków i strat w momencie ich poniesienia.

5.6.2. Wartości niematerialne

Składnik wartości niematerialnych to możliwy do zidentyfikowania niepieniężny składnik aktywów, który nie posiada postaci fizycznej.

Do wartości niematerialnych klasyfikowane są aktywa spełniające następujące wymagania:

- można je wyodrębnić lub wydzielić z jednostki gospodarczej i sprzedać, przekazać, licencjonować lub oddać do odpłatnego użytkowania osobom trzecim, zarówno indywidualnie, jak też łącznie z powiązanymi z nimi umowami, składnikami aktywów lub zobowiązań,
- wynikają z tytułów umownych lub innych tytułów prawnych, bez względu na to, czy podlegają one przeniesieniu lub wyodrębnieniu z jednostki gospodarczej lub innych praw i obowiązków.

5.6.2.1. Oprogramowanie komputerowe

Nabyte licencje na oprogramowanie komputerowe są aktywowane w wysokości poniesionych kosztów nabycia i jego zaimplementowania. Bank stosuje ustalone w Grupie ING Banku Śląskiego S.A. następujące zasady w zakresie oprogramowania komputerowego:

- Nabyte licencje na oprogramowanie komputerowe są aktywowane w wysokości poniesionych kosztów nabycia i jego zaimplementowania.
- Limit aktywowania wydatków dotyczących oprogramowania komputerowego wynosi:
  - w zakresie nabycia 440 tys. zł,
  - w zakresie wytworzenia we własnym zakresie - 10 mln zł.

Nakłady związane z utrzymaniem oprogramowania komputerowego są wykazywane jako koszty w momencie ich poniesienia.

5.6.2.2. Późniejsze nakłady

Nakłady poniesione po początkowym ujęciu nabytego składnika wartości niematerialnych są aktywowane tylko w przypadku, gdy spełnione są obowiązujące w Banku kryteria. W pozostałych przypadkach nakłady te są ujmowane w rachunku zysków i strat jako koszty w momencie ich poniesienia.

5.6.3. Odpisy amortyzacyjne

Odpisy amortyzacyjne rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych dokonywane są metodą liniową zgodnie z ustalonymi stawkami amortyzacji przez przewidywany okres ich użyteczności ekonomicznej. Przez wartość podlegającą amortyzacji rozumie się cenę nabycia lub koszt wytworzenia danego składnika aktywów po pomniejszeniu o wartość końcową (rezydualną) tego składnika. Okres ekonomicznej użyteczności, stawki amortyzacji, a także wartość końcowa rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych podlegających amortyzacji są corocznie weryfikowane. Wnioski z tej weryfikacji stanowią podstawę dla ewentualnej zmiany okresów amortyzacji rozpoznawanej prospektywnie od daty dostosowania (efekt takiej zmiany jest zgodnie z MSR 8 odnoszony do rachunku zysków i strat).

Odpisy amortyzacyjne rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych są ujmowane w rachunku zysków i strat.

Szacowane okresy użytkowania są następujące:

- urządzenie 3 - 7 lat
- wyposażenie 5 lat
- koszty wytworzenia oprogramowania 3 lata
- oprogramowanie komputerowe 3 lata

5.6.4. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości niefinansowych aktywów

Na każdy dzień bilansowy Bank dokonuje oceny rzeczowych aktywów trwałych pod względem istnienia przesłanek wskazujących na utratę ich wartości. W przypadku istnienia takiej przesłanki, Bank dokonuje formalnego oszacowania wartości odzyskiwalnej. W przypadku, gdy wartość bilansowa danego składnika aktywów przewyższa jego wartość odzyskiwaną, uznaje się utratę jego wartości i dokonuje odpisu aktualizującego jego wartość do poziomu wartości odzyskiwalnej.

5.6.5. Ujęcie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości

W przypadku, gdy istnieją przesłanki, że nastąpiła utrata wartości majątku wspólnego, czyli aktywów, które nie wypracowują wpływów pieniężnych niezależnie od innych aktywów lub zespołów aktywów oraz nie można ustalić wartości odzyskiwalnej pojedynczego składnika aktywów zaliczanego do majątku wspólnego, Bank ustala wartość odzyskiwalną na poziomie ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego dany składnik należy. Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości jest ujmowany, jeżeli wartość księgową aktywa lub jego ośrodka wypracowującego środki pieniężne przekracza wartość odzyskiwalną.

5.6.6. Odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości

Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości w odniesieniu do innych aktywów, podlega odwracaniu, jeżeli nastąpiła zmiana w szacunkach służących do określenia wartości możliwej do odzyskania. Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości może być odwrócony tylko do poziomu, przy którym wartość księgową aktywa nie przekracza wartości księgowej, która pomniejszona o kwotę amortyzacji, zostałaaby wyznaczona, jeżeli nie zostałaby ujęty odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości.

5.7. Pozostałe składniki sprawozdania z sytuacji finansowej

5.7.1. Należności handlowe i inne należności

Bank zastosował uproszczone podejście w zakresie szacowania odpisu na oczekiwane straty kredytowe i ujmuje odpis w kwocie równej oczekiwanym stratom kredytowym w całym okresie życia należności.

Należności handlowe obejmowane są odpisami aktualizującymi po osiągnięciu progu przeterminowania w wysokości 60 dni, z wyłączeniem sytuacji kiedy mimo opóźnienia spłata jest wysoce prawdopodobna. W uzasadnionych przypadkach, a w szczególności w przypadku należności z tytułu niedoborów i szkód, roszczeń kwestionowanych przez dłużników oraz innych należności, dla których ryzyko nieodzyskania Bank ocenia jako wysokie, odpisów aktualizujących dokonuje się we wcześniejszym terminie.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość należności jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualną wartość pieniądza w czasie. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie należności w związku z upływem czasu jest ujmowane jako przychody finansowe.

Należności budżetowe prezentowane są w ramach innych aktywów finansowych, z wyjątkiem należności z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych, które stanowią w sprawozdaniu z sytuacji finansowej odrębną pozycję

5.7.2. Środki pieniężne i ekwiwalent środków pieniężnych

Z punktu widzenia rachunku przepływów pieniężnych na stan środków pieniężnych składa się gotówka oraz wartość ekwiwalentów gotówki, przy czym ING Bank Hipoteczny S.A. nie utrzymuje gotówki, a jedynie ekwiwalenty środków pieniężnych, które obejmują salda na rachunkach bieżących i rachunkach lokat terminowych w innych bankach.

5.8. Kapitały własne

Na kapitały własne składają się: kapitał akcyjny, kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej, zyski zatrzymane oraz skumulowane inne całkowite dochody. Kapitały te są tworzone przez Bank zgodnie z obowiązującym prawem oraz ze statutem. Wszystkie kwoty kapitałów wykazywane są w wartości nominalnej.

5.8.1. Kapitał akcyjny

Kapitał akcyjny wykazywany jest według wartości nominalnej, zgodnie ze statutem oraz wpisem do rejestru handlowego przedsiębiorców.

5.8.2. Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej

Tworzony jest z premii emisyjnej uzyskanej z emisji akcji, pomniejszonej o poniesione bezpośrednie koszty z nią związane.

5.8.3. Zyski zatrzymane

Zyski zatrzymane tworzone są z odpisów z zysku i są przeznaczone na cele określone w statucie lub innych przepisach prawa. Zyski zatrzymane obejmują wynik finansowy netto. Wynik finansowy netto stanowi wynik brutto z rachunku zysków i strat roku bieżącego skorygowany obciążeniem lub należnościami z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych.

5.8.4. Skumulowane inne całkowite dochody netto

Skumulowane inne całkowite dochody tworzone są w wyniku:

- wyceny instrumentów finansowych zakwalifikowanych do wyceny przez inne całkowite dochody,
- zysków / strat aktuarialnych.

Na skumulowane inne całkowite dochody odnosi się zmiany aktywa lub zobowiązania z tytułu podatku odroczonego wynikające z ujęcia powyższych wycen. Skumulowane inne całkowite dochody nie podlegają dystrybucji.

5.9. Rozliczenia międzyokresowe

5.9.1. Koszty rozliczane w czasie

Koszty rozliczane w czasie dotyczą poszczególnych rodzajów wydatków, których rozliczenie w ciężar rachunku zysków i strat nastąpi stosownie do upływu czasu w przyszłych okresach sprawozdawczych. Składnikami kosztów rozliczanych w czasie są przede wszystkim rezerwy na koszty rzeczowe wynikające ze świadczeń wykonanych na rzecz Banku przez kontrahentów, oraz opłacone z góry koszty prenumeraty, ubezpieczeń oraz usług IT, które zostaną rozliczone w następnych okresach. Koszty rozliczane w czasie prezentuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji Inne aktywa.

5.10. Świadczenia pracownicze

5.10.1. Świadczenia wynikające z Ustawy o pracowniczych programach emerytalnych

Wydatki ponoszone w związku z programem określonych składek są ujmowane jako koszty w rachunku zysków i strat.

5.10.2. Krótkoterminowe świadczenia pracownicze

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze Banku (inne niż świadczenia z tytułu rozwiązania umowy o pracę) zawierają wynagrodzenia, premie, płatne urlopy oraz składki na ubezpieczenie społeczne.

Bank ujmuje przewidywaną niezdyskontowaną wartość krótkoterminowych świadczeń pracowniczych jako koszty w okresie, w którym pracownicy świadczyli związaną z nimi pracę (bez względu na termin zapłaty) w korespondencji z pozostałymi zobowiązaniami sprawozdania z sytuacji finansowej.

Kwota krótkoterminowych świadczeń pracowniczych z tytułu niewykorzystanych dni urlopowych przysługujących pracownikom Banku jest wyliczana jako suma niewykorzystanych urlopów przysługujących poszczególnym pracownikom Banku.

5.10.3. Długoterminowe świadczenia pracownicze

5.10.3.1. Świadczenia z tytułu regulacji wynikających z Kodeksu Pracy

Rezerwy na odprawy emerytalne przyznane w ramach świadczeń z tytułu regulacji wynikających z Kodeksu Pracy szacowane są na podstawie wyceny aktuarialnej. Rezerwa będąca efektem wyceny aktuarialnej ujmowana i aktualizowana jest w okresach rocznych.

Rezerwy z tytułu długoterminowych świadczeń pracowniczych ujmuje się w pozycji Rezerwy sprawozdania z sytuacji finansowej w korespondencji z kosztami wynagrodzeń w rachunku zysków i strat.

Opis założeń metody kalkulacji i prezentacji zysków i strat aktuarialnych zawarty jest w punkcie dotyczącym zastosowanych szacunków w zakresie rezerw na odprawy emerytalne i rentowe.

5.10.3.2. Świadczenia wynikające z programu zmiennych składników wynagrodzeń

Świadczenia przyznawane w ramach programu zmiennych składników wynagrodzeń realizowane są w dwóch częściach:

- części płatnej w gotówce (maksymalnie 50%),
- części przyznanej w formie instrumentów finansowych uprawniających do otrzymania środków pieniężnych, których wysokość uzależniona jest od wartości księgowej aktywów netto ING Banku Hipotecznego S.A. na akcje, skorygowanych o czynniki wpływające na te aktywa, inne niż wynik finansowy.

Część programu płatna w gotówce wykazywana jest zgodnie z metodą prognozowanych uprawnień jednostkowych i jest rozliczana w czasie w okresie nabywania przez pracowników uprawnień do tych świadczeń (zarówno w okresie oceny rozumianym jako rok pracy, za który pracownicy otrzymują świadczenie, jak i w okresie odroczenia odpowiednich części tego świadczenia). Wartość świadczenia nieodroczonego ujmowana jest jako zobowiązanie wobec pracowników w korespondencji z rachunkiem wyników, natomiast wartość świadczenia odroczonego ujmowana jest jako rozliczenia międzyokresowe kosztów w korespondencji z rachunkiem wyników. W przypadku świadczeń przyznawanych w formie instrumentów finansowych zastosowanie ma roczny termin przetrzymania instrumentów, który dotyczy zarówno części przyznanej po roku oceny (część nieodroczonego), jak i części odroczonego świadczenia na zasadach analogicznych jak w zakresie części gotówkowej (na okresy roczne, dwuletnie, trzyletnie itd.). Podczas okresu przetrzymania pracownik, któremu przyznano świadczenie nie może wykonać praw związanych z przyznanymi instrumentami. Wartość świadczenia nieodroczonego ujmowana jest jako zobowiązanie wobec pracowników w korespondencji z rachunkiem wyników, natomiast wartość świadczenia odroczonego ujmowana jest jako rozliczenia międzyokresowe kosztów w korespondencji z rachunkiem wyników.

5.11. Rezerwy

Rezerwy są zobowiązaniami, których kwota lub termin zapłaty są niepewne. Rezerwy są tworzone, gdy Bank posiada obecny obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych oraz prawdopodobne jest, że wypełnienie obowiązku spowoduje konieczność środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne oraz można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego obowiązku.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej przed opodatkowaniem, która odzwierciedla aktualne oceny rynkowe co do wartości pieniądza w czasie oraz ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem.

5.12. Rachunek zysków i strat

5.12.1. Wynik z tytułu odsetek

Przychody i koszty z tytułu odsetek dla wszystkich instrumentów finansowych są ujmowane w rachunku zysków i strat. Przychody z tytułu odsetek od aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu oraz wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody ujmowane są w rachunku zysków i strat w wysokości zamortyzowanego kosztu przy użyciu efektywnej stopy procentowej lub efektywnej stopy procentowej skorygowanej o ryzyko kredytowe.

Metoda efektywnej stopy procentowej jest metodą naliczania zamortyzowanego kosztu składnika aktywów lub zobowiązania finansowego (albo grupy aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych) oraz przypisania przychodów lub kosztów odsetkowych do odpowiednich okresów. Efektywna stopa procentowa jest stopą, która dyskontuje oszacowane przyszłe pieniężne wpływy lub płatności dokonywane w oczekiwanym okresie do wygaśnięcia instrumentu finansowego, a w uzasadnionych przypadkach w okresie krótszym, do bilansowej wartości netto składnika aktywów lub zobowiązania finansowego.

Przy wyliczaniu efektywnej stopy procentowej Bank dokonuje oszacowania przepływów pieniężnych, uwzględniając wszelkie postanowienia umowy instrumentu finansowego jednakże nie uwzględnia potencjalnych przyszłych strat

związanych z nieściągalnością kredytów. Wyliczenie obejmuje wszelkie płacone i otrzymywane przez strony umowy prowizje i opłaty stanowiące integralną część efektywnej stopy procentowej, koszty transakcji oraz wszelkie inne premie i dyskonta.

Potencjalne przyszłe straty kredytowe uwzględniane są tylko i wyłącznie w przypadku aktywów finansowych, które na moment początkowego ujęcia dotknięte są utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe. Powyższe ma na celu kalkulację efektywnej stopy procentowej skorygowanej o ryzyko kredytowe.

Przychody z tytułu odsetek obejmują odsetki oraz prowizje (otrzymane lub należne) ujęte w kalkulacji efektywnej stopy procentowej z tytułu: kredytów z harmonogramami spłat, lokat międzybankowych.

Główne pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej Banku, w przypadku których stosowana jest metoda efektywnej stopy procentowej stanowią kredyty i pożyczki udzielone klientom, a także zobowiązania z tytułu emisji listów zastawnych. Podstawowe koszty transakcyjne dotyczące kredytów i pożyczek udzielonych klientom stanowią koszty nabycia wierzytelności z tytułu kredytów hipotecznych (m.in. koszty wpisów sądowych dotyczących przeniesienia hipoteki oraz koszty inspekcji poszerzonych), natomiast w odniesieniu do zobowiązań z tytułu emisji listów zastawnych wśród przykładowych kosztów transakcyjnych rozliczanych metodą efektywnej stopy procentowej można wymienić np. koszty wpisów sądowych dotyczących wzmianki o wpisaniu kredytu do rejestru zabezpieczeń listów zastawnych.

W przypadku aktywów finansowych lub grupy podobnych aktywów finansowych, dla których dokonano odpisu z tytułu utraty wartości, przychody odsetkowe są naliczane od wartości bieżącej należności (to jest wartości pomniejszonej o odpis aktualizujący wartość) przy zastosowaniu stopy procentowej użytej do zdyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych dla celów oszacowania straty z tytułu utraty wartości.

5.12.2. Przychody i koszty z tytułu prowizji

Przychody z tytułu prowizji powstają w wyniku świadczenia usług finansowych oferowanych przez Bank i obejmują m.in. opłaty za zaświadczenia o posiadanym/ spłaconym zobowiązaniu kredytowym, prowizje za wcześniejszą spłatę kredytów hipotecznych, opłaty za zleconą inspekcję nieruchomości w związku ze zmianą przez klienta zabezpieczenia.

Opłaty i prowizje (zarówno przychody, jak i koszty) bezpośrednio związane z powstaniem aktywów finansowych posiadających określone harmonogramy spłat są ujmowane w rachunku zysków i strat jako element efektywnej stopy procentowej i stanowią część przychodów odsetkowych.

Bank do prowizji korygujących efektywną stopę procentową zalicza na przykład prowizje za zmiany w umowie kredytowej skutkujące zmianą kwoty lub harmonogramu spłat kredytu.

Prowizje integralnie związane z powstaniem aktywów bez określonych harmonogramów rozliczane są liniowo w okresie trwania kontraktu.

Pozostałe opłaty i prowizje związane z usługami finansowymi oferowanymi przez Bank, są rozpoznawane w rachunku zysków i strat z uwzględnieniem zasady pięciu kroków:

1. identyfikacji umowy z klientem,
2. identyfikacji poszczególnych zobowiązań w umowie,
3. określenie ceny transakcji,
4. przypisanie ceny do poszczególnych zobowiązań umownych,
5. rozpoznanie przychodu w momencie spełnienia poszczególnych zobowiązań.

Na podstawie przeprowadzonych analiz, Bank rozpoznaje przychody z tytułu prowizji i opłat:

- jednorazowo, gdy usługa została dostarczona (również dla opłat pobieranych z góry) tj. w momencie przeniesienia kontroli nad dobrem lub usługą,
- w miarę upływu czasu, jeśli świadczenie usług jest realizowane w określonym okresie czasu,

- w określonym momencie w czasie (point-in-time), gdy Bank wykonuje kluczowe działania,
- w momencie gdy z punktu widzenia klienta występuje rzeczywista korzyść.

Po spełnieniu (lub w trakcie spełniania) zobowiązania do wykonania świadczenia Bank ujmuje jako przychód kwotę równą cenie transakcyjnej, która została przypisana do tego zobowiązania do wykonania świadczenia.

Przychody z tytułu prowizji, które zostały naliczone i są należne, ale nie zostały zapłacone w terminie, po upływie 90 dni podlegają wyłączeniu z wyniku finansowego Banku.

Bank nie oferuje produktów ubezpieczeniowych wraz z kredytami i pożyczkami.

5.12.3. Wynik z pozycji wymiany

Wynik z pozycji wymiany obejmuje dodatnie i ujemne różnice kursowe, zarówno zrealizowane, jak i niezrealizowane, wynikające z codziennej wyceny aktywów i zobowiązań walutowych według obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego średniego kursu ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski.

5.12.4. Wynik na pozostałej działalności podstawowej

Do wyniku na pozostałej działalności podstawowej zaliczane są koszty i przychody niezwiązane bezpośrednio z działalnością bankową, w tym z tytułu kosztów utworzonej rezerwy na zwroty części kosztu kredytu wynikające z przedpłat kredytów konsumenckich.

5.13. Podatki

5.13.1. Podatek dochodowy

Podatek dochodowy ujmowany jest jako podatek bieżący oraz podatek odroczony. Podatek dochodowy bieżący ujmowany jest w rachunku zysków i strat. Podatek dochodowy odroczony w zależności od źródła pochodzenia różnic przejściowych ujmowany jest w rachunku zysków i strat lub w kapitale.

Bieżący podatek jest zobowiązaniem podatkowym odnoszącym się do przychodu do opodatkowania przy użyciu stopy podatkowej obowiązującej na dzień bilansowy, wraz ze wszystkimi korektami zobowiązania podatkowego dotyczącego poprzednich lat.

5.13.2. Odroczony podatek dochodowy

Bank tworzy rezerwę na przejściową różnicę z tytułu podatku dochodowego spowodowaną odmiennością momentu uznania przychodów za osiągnięte oraz kosztów za poniesione w myśl przepisów rachunkowych oraz przepisów o podatku dochodowym od osób prawnych. Dodatnią różnicę netto wykazuje się jako Rezerwy

z tytułu podatku odroczonego. Ujemną różnicę netto wykazuje się w pozycji Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego jest tworzona metodą zobowiązań bilansowych w stosunku do wszystkich dodatnich różnic przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym oraz niewykorzystanych strat podatkowych.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmowane są do wysokości, do której jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych, z wyjątkiem sytuacji, gdy składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynika z początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlega weryfikacji na każdy dzień bilansowy i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do

opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na odroczonego podatek dochodowy wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe) prawnie lub faktycznie obowiązujące na dzień bilansowy.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujętych bezpośrednio w kapitale własnym jest ujmowany w kapitale własnym.

Bank kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy, gdy posiada tytuł prawny do przeprowadzenia takiej kompensaty.

5.13.3. Inne podatki

Przychody, koszty i aktywa ujmowane są w kwocie pomniejszonej o wartość podatku od towarów i usług, podatku od czynności cywilno-prawnych i innych podatków od sprzedaży, z wyjątkiem, gdy podatek od sprzedaży zapłacony przy zakupie towarów i usług nie jest możliwy do odzyskania od władz podatkowych; wtedy podatek od sprzedaży jest ujmowany odpowiednio jako część kosztów nabycia składnika aktywów lub jako element kosztów. Kwota netto podatku od sprzedaży możliwa do odzyskania lub należna do zapłaty na rzecz władz podatkowych jest ujęta w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako część należności lub zobowiązań.

6. Porównywalność danych finansowych

W sporządzonym za okres od 1 stycznia 2020 roku do 30 czerwca 2020 roku śródrocznym skróconym sprawozdaniu finansowym w stosunku do poprzedniego sprawozdania finansowego za okres od 1 stycznia 2019 roku do 30 czerwca 2019 roku ING Bank Hipoteczny S.A. nie dokonywał istotnych zmian w sposobie prezentacji danych finansowych.

7. Noty do sprawozdania finansowego

NOTY DO RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT

7.1. Wynik z tytułu odsetek

	1 półrocze 2020 okres od 01.01.2020 do 30.06.2020	1 półrocze 2019 okres od 01.01.2019 do 30.06.2019
Przychody odsetkowe, w tym:	64 662,5	9 573,3
Przychody odsetkowe obliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej, w tym:	64 662,5	9 573,3
odsetki od kredytów i innych należności od klientów wycenianych według zamortyzowanego kosztu	62 779,0	7 232,4
odsetki od należności od banków wycenianych według zamortyzowanego kosztu	605,5	1 566,7
odsetki od papierów wartościowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu	828,8	531,3
odsetki od papierów wartościowych wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	449,2	242,9
Koszty odsetek, w tym:	-37 668,9	-3 211,8
odsetki od zobowiązań wobec innych banków	-33 461,5	-2 945,2
odsetki od zobowiązań z tytułu emisji listów zastawnych	-4 202,6	-256,8
odsetki od zobowiązań z leasingowych	-4,8	-9,8
Wynik z tytułu odsetek	26 993,6	6 361,4

7.2. Wynik z tytułu prowizji

	1 półrocze 2020 okres od 01.01.2020 do 30.06.2020	1 półrocze 2019 okres od 01.01.2019 do 30.06.2019
Przychody z tytułu prowizji	231,9	48,2
provizje za wcześniejszą spłatę kredytów hipotecznych	310,3	43,3
pozostałe	-78,4	4,9
Koszty prowizji	-90,7	-230,1
provizje i opłaty dla pozostałych podmiotów finansowych, w tym za udostępnienie informacji kredytowej	-43,9	-215,1
pozostałe	-46,8	-15,0
Wynik z tytułu prowizji	141,2	-181,9

7.3. Koszty działania

	1 półrocze 2020 okres od 01.01.2020 do 30.06.2020	1 półrocze 2019 okres od 01.01.2019 do 30.06.2019
Koszty pracownicze, w tym:	-5 656,6	-5 295,7
wynagrodzenia, w tym:	-4 587,9	-4 465,9
program zmiennych składników wynagrodzeń	-551,6	-912,2
świadczenia na rzecz pracowników	-1 068,7	-829,8
Pozostałe koszty działania, w tym:	-7 634,2	-5 090,3
amortyzacja	-683,8	-698,5
koszty z tytułu czynności wspomagających świadczonych w ramach Umowy o współpracy*	-3 078,2	-2 971,5
składka BFG na fundusz przymusowej restrukturyzacji**	-950,6	0,0
koszty IT	-495,6	-237,7
koszty serwisów informacyjnych	-158,6	-72,4
koszty wynajmu budynków	-137,1	-42,0
usługi prawne	-385,1	-350,9
koszty łączności	-116,8	-49,1
pozostałe koszty doradztwa i konsultingu	-61,6	-87,4
zużycie materiałów oraz składników majątkowych niekwalifikowanych do środków trwałych	-49,9	-68,5
podatki i opłaty	-3,8	-17,6
koszty reprezentacji	-2,0	-167,4
pozostałe usługi obce	-1 002,7	-132,1
inne koszty	-508,4	-195,3
Koszty działania	-13 290,8	-10 386,0

*) Zakres usług świadczonych przez ING Bank Śląski S.A. na rzecz ING Banku Hipotecznego S.A. wynikający z Umowy o współpracy został opisany w nocie 7.21 *Transakcje z jednostkami powiązаныmi*.

**) Szczegółowe informacje dotyczące opłaty na rzecz BFG na fundusz przymusowej restrukturyzacji zawarte są w niniejszym sprawozdaniu w punkcie nr 2. *Istotne zdarzenia w 1 półroczu 2020 roku*.

7.4. Odpis z tytułu strat oczekiwanych

	1 półrocze 2020 okres od 01.01.2020 do 30.06.2020	1 półrocze 2019 okres od 01.01.2019 do 30.06.2019
Utworzenie odpisów z tytułu strat oczekiwanych	-841,5	-254,3
kredyty i inne należności od klientów	-832,7	-248,0
dłużne papiery wartościowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	-8,8	-6,3
Rozwiązanie odpisów z tytułu strat oczekiwanych	0,9	0,0
dłużne papiery wartościowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	0,9	0,0
Odpis z tytułu strat oczekiwanych	-840,6	-254,3

7.5. Podatek dochodowy

Podatek dochodowy ujęty w rachunku zysków i strat

	1 półrocze 2020 okres od 01.01.2020 do 30.06.2020	1 półrocze 2019 okres od 01.01.2019 do 30.06.2019
Podatek bieżący	-2 027,8	0,0
Podatek odroczony, w tym:	-618,8	839,6
Powstanie i odwrócenie się różnic przejściowych	-618,8	839,6
powstanie i odwrócenie się różnic przejściowych ujemnych z tytułu:	-402,3	1 458,2
straty podatkowej z 2018 r.	-544,2	901,9
kosztów utworzenia rezerw na koszty osobowe, rzeczowe i inne	-128,7	278,7
kosztów z tytułu naliczonych, a niezapłaconych odsetek	59,8	155,8
odpisów z tytułu strat oczekiwanych (LLP)	159,7	0,0
przychodów rozliczanych według efektywnej stopy procentowej	42,4	72,0
innych	8,7	49,8
powstanie i odwrócenie się różnic przejściowych dodatnich z tytułu:	-216,5	-618,6
przychodów z tytułu naliczonych, a niezapłaconych odsetek	-147,1	-545,9
różnicy pomiędzy amortyzacją podatkową i bilansową	-46,5	-63,0
wyceny papierów wartościowych	-22,9	-9,7
Razem podatek księgowy ujęty w rachunku zysków i strat	-2 646,6	839,6

Wyliczenie efektywnej stopy podatkowej

	1 półrocze 2020 okres od 01.01.2020 do 30.06.2020	1 półrocze 2019 okres od 01.01.2019 do 30.06.2019
A. Zysk brutto	12 975,8	-4 476,2
B. (-) 19% zysku brutto	-2 465,4	850,5
C. Zwiększenia - 19% kosztów niestanowiących kosztów uzyskania przychodów, w tym:	-181,2	-10,9
składka BFG na fundusz przymusowej restrukturyzacji banków za 2020	-180,6	0,0
inne	-0,6	-10,9
D. Zmniejszenia - 19% przychodów niepodlegających opodatkowaniu	0,0	0,0
E. Podatek księgowy ujęty w rachunku zysków i strat (B+C-D)	-2 646,6	839,6
Efektywna stopa podatkowa (-E : A)*	20,4%	18,8%

*) Na odchylenie efektywnej stawki podatkowej od 19% w 1 półroczu 2020 roku wpłynęła przede wszystkim składka BFG na fundusz przymusowej restrukturyzacji w wysokości 950,6 tys. zł.

NOTY DO SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ

7.6. Należności od banków

	stan na 30.06.2020	stan na 31.12.2019	stan na 30.06.2019
Rachunki bieżące	4 839,9	316,6	1 570,3
Lokaty w bankach	64 000,7	5 499,1	368 112,5
Pozostałe	96,9	1 433,5	0,0
Razem (brutto)	68 937,5	7 249,2	369 682,8
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	0,0	0,0	0,0
Razem (netto)	68 937,5	7 249,2	369 682,8

Należności od banków obejmują w szczególności krótkoterminowe lokaty w ING Banku Śląskim S.A. w PLN.

W Banku nie występują należności od banków z rozpoznaną utratą wartości. Ponieważ Bank zawiera transakcje międzybankowe jedynie z ING Bankiem Śląskim S.A. ocenia się, że ryzyko kredytowe wynikające z tych transakcji jest istotnie ograniczone, w związku z czym Bank nie tworzy z tego tytułu odpisów na oczekiwane straty. W odniesieniu do przedmiotowych należności ING Bank Hipoteczny S.A. nie identyfikuje ryzyka walutowego i ryzyka stopy procentowej.

7.7. Dłużne papiery wartościowe

	stan na 30.06.2020	stan na 31.12.2019	stan na 30.06.2019
Dłużne papiery wartościowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody, w tym:	49 740,7	34 823,5	24 728,8
obligacje Skarbu Państwa	49 740,7	34 823,5	24 728,8
Dłużne papiery wartościowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu, w tym:	0,0	229 980,4	152 974,5
bony pieniężne NBP	0,0	229 980,4	152 974,5
Razem	49 740,7	264 803,9	177 703,3

7.8. Kredyty i pożyczki udzielone klientom

	stan na 30.06.2020			stan na 31.12.2019			stan na 30.06.2019		
	brutto	odpis	netto	brutto	odpis	netto	brutto	odpis	netto
Bankowość detaliczna (osoby fizyczne), w tym:	3 898 437,4	-1 750,1	3 896 687,3	3 061 815,8	-917,0	3 060 898,9	1 320 914,4	-248,0	1 320 666,4
Kredyty i pożyczki hipoteczne	3 898 437,4	-1 750,1	3 896 687,3	3 061 815,8	-917,0	3 060 898,9	1 320 914,4	-248,0	1 320 666,4
Razem	3 898 437,4	-1 750,1	3 896 687,3	3 061 815,8	-917,0	3 060 898,9	1 320 914,4	-248,0	1 320 666,4

Jakość portfela kredytowego

	stan na 30.06.2020			stan na 31.12.2019			stan na 30.06.2019		
	brutto	odpis	netto	brutto	odpis	netto	brutto	odpis	netto
aktywa w Etapie 1	3 870 187,7	-874,2	3 869 313,5	3 042 149,5	-423,8	3 041 725,7	1 313 950,0	-175,2	1 313 774,8
aktywa w Etapie 2	27 696,2	-680,3	27 015,9	19 181,6	-343,9	18 837,7	6 964,4	-72,8	6 891,6
aktywa w Etapie 3	553,5	-195,6	357,9	484,8	-149,3	335,5	0,0	0,0	0,0
Razem	3 898 437,4	-1 750,1	3 896 687,3	3 061 815,9	-917,0	3 060 898,9	1 320 914,4	-248,0	1 320 666,4

Zmiana odpisu na oczekiwane straty kredytowe

	1 półrocze 2020 okres od 01.01.2020 do 30.06.2020				1 półrocze 2019 okres od 01.01.2019 do 30.06.2019			
	Etap 1	Etap 2	Etap 3	Razem	Etap 1	Etap 2	Etap 3	Razem
	Odpis na początek okresu	-423,8	-343,9	-149,3	-917,0	0,0	0,0	0,0
Zmiany w okresie, w tym:	-450,4	-336,4	-46,3	-833,1	-175,2	-72,8	0,0	-248,0
odpisy na kredyty nabyte w okresie	-294,7	0,0	0,0	-294,7	-175,2	-72,8	0,0	-248,0
zmiana oszacowania	-171,5	-119,0	-19,8	-310,3	0,0	0,0	0,0	0,0
transfer do etapu 1	-1,0	56,2	0,0	55,2	0,0	0,0	0,0	0,0
transfer do etapu 2	11,8	-289,3	0,0	-277,5	0,0	0,0	0,0	0,0
transfer do etapu 3	0,0	3,5	-26,5	-23,0	0,0	0,0	0,0	0,0
całkowita spłata	5,0	12,2	0,0	17,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Odpis na koniec okresu	-874,2	-680,3	-195,6	-1 750,1	-175,2	-72,8	0,0	-248,0

7.9. Rzeczowe aktywa trwałe

	stan na 30.06.2020	stan na 31.12.2019	stan na 30.06.2019
Wartość brutto, w tym:	1 013,5	1 071,1	1 360,5
Aktywa z tytułu prawa do użytkowania	782,9	851,5	1 151,8
Sprzęt informatyczny	206,4	202,7	191,8
Środki trwałe w budowie	7,3	0,0	0,0
Pozostałe rzeczowe aktywa trwałe	16,9	16,9	16,9
Skumulowana amortyzacja (umorzenie), w tym:	-120,2	-82,8	-49,5
Sprzęt informatyczny	-114,3	-78,6	-47,0
Pozostałe rzeczowe aktywa trwałe	-5,9	-4,2	-2,5
Razem (netto), w tym:	893,3	988,3	1 311,0
Aktywa z tytułu prawa do użytkowania	782,9	851,5	1 151,8
Sprzęt informatyczny	92,1	124,1	144,8
Środki trwałe w budowie	7,3	0,0	0,0
Pozostałe rzeczowe aktywa trwałe	11,0	12,7	14,4

7.10. Wartości niematerialne

	stan na 30.06.2020	stan na 31.12.2019	stan na 30.06.2019
Wartość brutto, w tym:	2 975,8	2 975,8	2 975,8
Oprogramowanie	2 975,8	2 975,8	2 975,8
Skumulowana amortyzacja (umorzenie), w tym:	-1 655,1	-1 159,1	-663,2
Oprogramowanie	-1 655,1	-1 159,1	-663,2
Razem (netto)	1 320,7	1 816,7	2 312,6

7.11. Inne aktywa

	stan na 30.06.2020	stan na 31.12.2019	stan na 30.06.2019
Rozliczenia międzyokresowe, w tym:	4 527,7	1 605,8	624,8
koszty działania opłacone z góry	4 527,7	757,9	624,8
Pozostałe aktywa, w tym:	443,2	178,9	88,9
rozrachunki publiczno-prawne	212,6	173,0	49,6
inne	230,6	5,9	39,3
Razem	4 970,9	1 784,8	713,7

7.12. Zobowiązania wobec banków

	stan na 30.06.2020	stan na 31.12.2019	stan na 30.06.2019
Kredyty otrzymane	2 739 396,6	2 168 644,9	990 792,1
Zobowiązania z tytułu kwoty refinansowania*	421 882,8	319 507,3	609 554,9
Pozostałe zobowiązania	0,4	1,4	3,5
Razem	3 161 279,8	2 488 153,6	1 600 350,5

*) ING Bank Hipoteczny S.A. świadczy na rzecz ING Banku Śląskiego S.A. usługi refinansowania portfeli wierzytelności hipotecznych poprzez zapłatę Kwoty Refinansowania, w wysokości ustalonej zgodnie z postanowieniami Umowy ramowej przeniesienia wierzytelności w celu emisji listów zastawnych i Umów Przeniesienia, w zamian za przeniesienie na ING Bank Hipoteczny S.A. tych portfeli.

7.13. Zobowiązania z tytułu emisji listów zastawnych

	stan na 30.06.2020	stan na 31.12.2019	stan na 30.06.2019
Zobowiązania z tytułu emisji hipotecznych listów zastawnych o okresie spłaty:	399 872,0	400 359,9	0,0
od 1 do 5 lat	399 872,0	400 359,9	0,0
Razem	399 872,0	400 359,9	0,0

Rejestr zabezpieczeń listów zastawnych

Zabezpieczeniem hipotecznych listów zastawnych są wierzytelności Banku z tytułu kredytów hipotecznych zabezpieczone hipoteką z najwyższym pierwszeństwem ustanowioną na rzecz Banku. Podstawę emisji hipotecznych listów zastawnych stanowi również część środków Banku ulokowana w obligacjach skarbowych, o których mowa, w nocie 7.7.

Wartość kapitału niezapadłego wierzytelności z tytułu kredytów hipotecznych wpisanych do rejestru zabezpieczenia hipotecznych listów zastawnych i stanowiących zabezpieczenie emisji hipotecznych listów zastawnych na 30 czerwca 2020 roku wynosiła 2 976 884,4 tys. zł (w porównaniu z 631 330,0 tys. zł na 31 grudnia 2019 roku), natomiast wartość dodatkowego zabezpieczenia w postaci papierów wartościowych wyemitowanych przez Skarb Państwa wynosiła 11 553,4 tys. zł (w porównaniu z 10 347,3 tys. zł na 31 grudnia 2019 roku).

7.14. Rezerwy

	stan na 30.06.2020	stan na 31.12.2019	stan na 30.06.2019
Rezerwy na odpisy emerytalne	585,7	585,7	382,9
Pozostałe rezerwy*	83,9	0,0	0,0
Razem	669,6	585,7	382,9

*) rezerwa na zwroty części kosztu kredytu wynikające z przedterminowych spłat kredytów hipotecznych

7.15. Inne zobowiązania

	stan na 30.06.2020	stan na 31.12.2019	stan na 30.06.2019
Rozliczenia międzyokresowe, w tym:	7 282,5	6 653,9	3 689,7
z tytułu wynagrodzeń i świadczeń pracowniczych, w tym:	2 542,5	2 734,1	1 718,5
program zmiennych składników wynagrodzeń	1 937,1	2 175,2	1 136,8
z tytułu kosztów opłaty BFG na fundusz przymusowej restrukturyzacji*	950,6	0,0	0,0
z tytułu Umowy o współpracy**	524,3	1 527,4	1 500,0
z tytułu kosztów IT	510,0	720,4	0,0
z tytułu usług prawnych	250,4	7,0	10,0
z tytułu kosztów łączności	60,0	13,2	269,4
pozostałe	2 444,7	1 651,8	191,8
Pozostałe zobowiązania, w tym:	2 530,3	1 708,5	2 214,6
zobowiązania z tytułu leasingu	815,9	857,0	1 156,6
rozrachunki z pracownikami	393,8	393,8	594,1
rozrachunki publiczno-prawne	631,6	421,3	295,6
rozrachunki z dostawcami	675,7	19,3	162,8
pozostałe	13,3	17,1	5,5
Razem	9 812,8	8 362,4	5 904,3

*) Szczegółowe informacje dotyczące opłaty na rzecz BFG na fundusz przymusowej restrukturyzacji zawarte są w niniejszym sprawozdaniu w punkcie nr 2. *Istotne zdarzenia w 1 półroczu 2020 roku.*

**) Zakres usług świadczonych przez ING Bank Śląski S.A. na rzecz ING Banku Hipotecznego S.A. wynikający z Umowy o współpracy został opisany w nocie 7.21 *Transakcje z jednostkami powiązаныmi.*

7.16. Skumulowane inne całkowite dochody

	stan na 30.06.2020	stan na 31.12.2019	stan na 30.06.2019
Zyski i straty aktuarialne, w tym:	-497,9	-497,9	-310,1
podatek odroczony	116,8	116,8	72,7
Wycena papierów wartościowych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody, w tym:	-38,2	47,8	-8,8
podatek odroczony	9,0	-11,2	2,1
Razem	-536,1	-450,1	-318,9

POZOSTAŁE NOTY**7.17. Informacje dodatkowe do rachunku przepływów pieniężnych****Gotówka i jej ekwiwalenty**

Dla celów sprawozdania z przepływów pieniężnych, gotówka i jej ekwiwalenty obejmują salda rachunków bieżących i lokat krótkoterminowych (zawartych na okres nieprzekraczający 3 miesięcy) w innych bankach.

	stan na 30.06.2020	stan na 31.12.2019	stan na 30.06.2019
Rachunki bieżące	4 839,9	316,6	1 570,3
Lokaty w bankach	64 000,7	5 499,1	368 112,5
Razem gotówka i jej ekwiwalenty	68 840,6	5 815,7	369 682,8

7.18. Wartość godziwa

Poniżej zaprezentowano wartości bilansowe aktywów finansowych w rozbiciu na poszczególne kategorie (poziomy) wyceny. Według stanu na koniec 1 półrocza 2020 roku, podobnie jak na koniec okresów porównywalnych nie wystąpiły w Banku zobowiązania finansowe ani aktywa niefinansowe wyceniane według wartości godziwej.

W I półroczu 2020 roku nie było przesunięć pomiędzy poziomami wyceny, podobnie jak w 2019 roku.

Aktywa finansowe, które w sprawozdaniu z sytuacji finansowej są prezentowane w wartości godziwej

stan na 30.06.2020

	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	RAZEM
Aktywa finansowe, w tym:				
Dłużne papiery wartościowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody, w tym:	49 740,7	0,0	0,0	49 740,7
obligacje skarbowe	49 740,7	0,0	0,0	49 740,7

stan na 31.12.2019

	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	RAZEM
Aktywa finansowe, w tym:	34 823,5	0,0	0,0	34 823,5
Dłużne papiery wartościowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody, w tym:	34 823,5	0,0	0,0	34 823,5
obligacje skarbowe	34 823,5	0,0	0,0	34 823,5

Aktywa i zobowiązania finansowe, które w sprawozdaniu z sytuacji finansowej nie są prezentowane w wartości godziwej

Poniżej przedstawiono porównanie wartości bilansowej z wartością godziwą portfela kredytowego oraz zobowiązań z tytułu listów zastawnych. Dla pozostałych aktywów i zobowiązań finansowych nie wycenianych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w wartości godziwej, wartość godziwa jest zbliżona do wartości bilansowej. W I półroczu 2020 roku techniki wyceny dla Poziomu 2 i 3 wyceny nie uległy zmianie.

stan na 30.06.2020

	Wartość bilansowa	metoda wyceny	Wartość godziwa			RAZEM
			Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	
Aktywa						
Kredyty i inne należności udzielone klientom	3 896 687,3	zdyskontowane przepływy pieniężne	0,0	0,0	3 847 405,3	3 847 405,3
Zobowiązania						
Zobowiązania z tytułu emisji listów zastawnych	399 872,0	zdyskontowane przepływy pieniężne	0,0	419 024,9	0,0	419 024,9

stan na 31.12.2019

	Wartość bilansowa	metoda wyceny	Wartość godziwa			RAZEM
			Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	
Aktywa						
Kredyty i inne należności udzielone klientom	3 060 898,9	zdyskontowane przepływy pieniężne	0,0	0,0	3 037 207,5	3 037 207,5
Zobowiązania						
Zobowiązania z tytułu emisji listów zastawnych	400 359,9	notowania na rynku regulowanym	0,0	400 359,9	0,0	400 359,9

Metodyka wyceny do wartości godziwej portfela kredytów opiera się na metodzie zdyskontowanych przepływów pieniężnych. W ramach tej metody dla każdego wycenianego kontraktu szacowane są oczekiwane przepływy pieniężne, czynniki dyskontowe na poszczególne daty płatności oraz wyznaczana jest wartość zdyskontowanych przepływów pieniężnych na datę wyceny. Modele wyceny zasilane są parametrami biznesowymi dla poszczególnych kontraktów oraz parametrami obserwowalnymi przez rynek, takimi jak krzywe stóp procentowych, koszt płynności i koszt kapitału.

Wartość godziwą zobowiązań z tytułu emisji listów zastawnych wylicza się poprzez zastosowanie czynnika dyskontowego dla każdego przepływu pieniężnego. W tym przypadku czynnik dyskontowy to suma:

- stopy rynkowej opartej na krzywej rentowności z dnia bilansowego oraz
- szacunku aktualnej marży jaka byłaby oferowana w przypadku zaciągnięcia zobowiązania. Szacunek jest oparty na kwotowaniach eurorynku skorygowanych o swapa EUR/PLN.

W rezultacie powstaje wartość godziwa jako suma wartości bieżącej netto przepływów pieniężnych papieru wartościowego.

7.19. Wskazanie czynników, które mogą mieć wpływ na wyniki finansowe w kolejnych kwartałach

Czynniki, które mogą mieć wpływ na wyniki finansowe w kolejnych kwartałach zostały opisane w sprawozdaniu Zarządu z działalności ING Banku Hipotecznego S.A. za okres od 1 stycznia 2020 roku do 30 czerwca 2020 roku.

7.20. Pozycje pozabilansowe

	stan na 30.06.2020	stan na 31.12.2019	stan na 30.06.2019
Otrzymane zobowiązania pozabilansowe; w tym:	1 463 249,6	333 248,6	1 510 196,5
niewykorzystana linia kredytowa (revolving credit facility) otrzymana od ING Banku Śląskiego S.A.	1 463 000,0	333 000,0	1 510 000,0
niewykorzystana linia kredytowa dotycząca kart kredytowych do rachunku bieżącego prowadzonego dla Banku w ING Banku Śląskim S.A.	249,6	248,6	196,5
Pozycje pozabilansowe ogółem	1 463 249,6	333 248,6	1 510 196,5

7.21. Transakcje z jednostkami powiązаныmi

ING Bank Hipoteczny S.A. jest spółką zależną ING Banku Śląskiego S.A., który według stanu na dzień 30 czerwca 2020 roku posiadał 100% udziału w kapitale zakładowym ING Banku Hipotecznego S.A. oraz 100% udziałów w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu ING Banku Hipotecznego S.A.

Począwszy od 2019 r. ING Bank Hipoteczny S.A. świadczy na rzecz ING Banku Śląskiego S.A. usługi refinansowania portfeli wierzycelności hipotecznych poprzez zapłatę Kwoty Refinansowania, w wysokości ustalonej zgodnie z postanowieniami Umowy ramowej przeniesienia wierzycelności w celu emisji listów zastawnych i Umów Przeniesienia, w zamian za przeniesienie na ING Bank Hipoteczny S.A. tych portfeli.

ING Bank Śląski S.A. prowadzi rachunki bieżące, rachunki lokat krótkoterminowych oraz rachunki papierów wartościowych dla ING Banku Hipotecznego S.A. Dodatkowo, ING Bank Hipoteczny S.A. korzysta z linii kredytowej od ING Banku Śląskiego S.A. na potrzeby finansowania działalności operacyjnej, a także z linii kredytowej udostępnionej pracownikom spółki w związku z korzystaniem z kart bankowych ING Banku Śląskiego S.A.

Począwszy od stycznia 2019 roku ING Bank Śląski S.A. wykonuje na rzecz ING Banku Hipotecznego S.A. czynności o podstawowym znaczeniu w oparciu o Umowę o współpracy pomiędzy tymi bankami. Usługi świadczone są w następujących obszarach: Rachunkowości i Podatków, Controllingu, IT, Ryzyka Kredytowego i Walidacji Modeli, Ryzyka Rynkowego i Płynności, Ryzyka Operacyjnego i Ryzyka Informacji (technologicznego), usług w zakresie Zakupów, usług w zakresie HR, usług w obszarze Biznesu i Operacji, Skarbu, Obsługi Prawnej, Zarządzania Danymi, Ryzyka Braku Zgodności (Compliance) oraz Audytu. Część czynności wykonywanych jest w ramach outsourcingu, zgodnie z przepisami ustawy Prawo bankowe, natomiast wszelkie procesy decyzyjne związane z prowadzoną działalnością wykonywane są przez ING Bank Hipoteczny S.A.

Pomiędzy ING Bankiem Hipotecznym S.A. a ING Bankiem Śląskim S.A. przeprowadzane są również transakcje wynikające z zawartych umów podnajmu pomieszczeń, w których mieści się siedziba Banku, biuro w Warszawie oraz centrum zapasowe, umowy wsparcia w zakresie IT oraz obsługi kadrowo-płacowej.

Ponadto, ING Bank Hipoteczny S.A. korzysta z usług innych podmiotów powiązanych, tj. usług operacyjnych dot. SWIFT świadczonych przez ING Belgium N.V., usług obsługi finansowo-księgowej świadczonych przez ING Usługi dla Biznesu S.A. oraz usług hostingu aplikacji IT świadczonych przez ING Business Shared Services B.V. sp. z o.o. (oddział w Polsce).

Wszystkie wyżej wymienione transakcje odbywają się na zasadach rynkowych.

Koszty i przychody

prezentowane według wartości netto (bez podatku VAT)

okres od 01.01.2020 do 30.06.2020

	podmiot dominujący	pozostałe podmioty powiązane
Przychody, w tym:	3,2	-
przychody odsetkowe	3,2	-
Koszty, w tym:	-2 337,9	-267,4
koszty odsetkowe	-3,5	-
koszty prowizji	-17,7	-
koszty działania	-2 331,3	-267,4

okres od 01.01.2019 do 30.06.2019

	podmiot dominujący	pozostałe podmioty powiązane
Przychody, w tym:	1 566,6	-
przychody odsetkowe	1 566,6	-
Koszty, w tym:	-6 188,5	-244,8
koszty odsetkowe	-3 202,0	-
koszty prowizji	-15,0	-
koszty działania	-2 971,5	-244,8

Należności i zobowiązania

stan na 30.06.2020

	podmiot dominujący	pozostałe podmioty powiązane
Należności	69 560,8	-
należności od banków	68 937,5	-
rzeczowe aktywa trwałe	623,3	-
Zobowiązania	3 162 950,8	-
zobowiązania wobec innych banków	3 161 279,8	-
inne zobowiązania	1 671,0	35,9
Operacje pozabilansowe	1 463 249,6	-
otrzymane zobowiązania pozabilansowe	1 463 249,6	-

stan na 31.12.2019

	podmiot dominujący	pozostałe podmioty powiązane
Należności	7 978,9	-
należności od banków	7 249,2	-
rzeczowe aktywa trwałe	729,6	-
Zobowiązania	2 660 959,0	-
zobowiązania wobec innych banków	2 488 153,6	-
zobowiązania z tytułu wpłat na podwyższenie kapitału	170 000,0	-
inne zobowiązania	2 805,4	61,1
<i>w tym: rozliczenia międzyokresowe kosztów</i>	1 767,6	61,1
Operacje pozabilansowe	333 248,6	-
otrzymane zobowiązania pozabilansowe	333 248,6	-

stan na 30.06.2019

	podmiot dominujący	pozostałe podmioty powiązane
Należności	369 682,8	-
należności od banków	369 682,8	-
Inne aktywa	3,6	-
Zobowiązania	1 600 350,5	9,5
zobowiązania wobec innych banków	1 600 350,5	-
inne zobowiązania	-	9,5
Operacje pozabilansowe	1 510 196,5	-
otrzymane zobowiązania pozabilansowe	1 510 196,5	-

7.22. Transakcje z personelem zarządzającym i pracownikami**Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych**

Pracownicy mogą korzystać z różnorodnych form pomocy socjalnej w ramach Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych. Stan Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych na dzień 30.06.2020 r. wyniósł 87,0 tys. zł natomiast na 31.12.2019 r. oraz 30.06.2019 r. wyniósł odpowiednio 46,3 tys. zł oraz 54,1 tys. zł.

Wynagrodzenie Członków Zarządu ING Banku Hipotecznego S.A.

	1 półrocze 2020 okres od 01.01.2020 do 30.06.2020	1 półrocze 2019 okres od 01.01.2019 do 30.06.2019
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze*, w tym:	793,6	620,1
wynagrodzenia	746,5	607,7
korzyści	47,1	12,4
Razem	793,6	620,1

* z wyłączeniem programu zmiennych wynagrodzeń

Na krótkoterminowe świadczenia pracownicze składają się: wynagrodzenia zasadnicze, opieka medyczna oraz inne świadczenia przyznane przez Radę Nadzorczą.

Świadczenia za rok 2019 dla członków Zarządu ING Banku Hipotecznego S.A. wynikające z Programu Zmiennych Składek Wynagrodzeń zostały przyznane zgodnie z obowiązującym w Banku systemem wynagrodzeń. Członkom Zarządu Banku przysługuje premia za rok 2019, której część została wypłacona w 2020 roku, a część została odroczone na lata kolejne (2021 – 2025).

Świadczenia za rok 2020 dla członków Zarządu ING Banku Hipotecznego S.A. wynikające z Programu Zmiennych Składek Wynagrodzeń nie zostały jeszcze przyznane. Ostateczną decyzję odnośnie wysokości tego bonusu podejmie Rada Nadzorcza Banku.

W okresie od 01.01.2020 do 30.06.2020 oraz od 01.01.2019 r. do 31.12.2019 r., a także od 26.02.2018 r. do 31.12.2018 r. Członkom Zarządu nie wypłacono świadczeń po okresie zatrudnienia. Członkowie Zarządu mają zawarte umowy o zakazie konkurencji po zaprzestaniu pełnienia funkcji w Zarządzie Banku. W przypadku nie powołania na nową kadencję lub odwołania Członkom Zarządu przysługuje odprawa. Informacja o odprawach przysługujących Członkom Zarządu jest zawarta w ich umowach o pracę i należy się tylko w przypadku rozwiązania umowy o pracę przez Bank z przyczyn innych niż uprawniające do rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia.

Wynagrodzenie Członków Rady Nadzorczej ING Banku Hipotecznego S.A.

	1 półrocze 2020 okres od 01.01.2020 do 30.06.2020	1 półrocze 2019 okres od 01.01.2019 do 30.06.2019
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze, w tym:	60,0	60,0
wynagrodzenia	60,0	60,0
Razem	60,0	60,0

Członkowie Zarządu oraz inne osoby będące pracownikami ING Banku Hipotecznego S.A. nie otrzymują wynagrodzenia ani nagród z tytułu pełnienia funkcji we władzach jednostek zależnych i stowarzyszonych Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A.

Stan posiadania akcji ING Banku Hipotecznego S.A. przez członków Rady Nadzorczej Banku oraz członków Zarządu Banku

Członkowie Zarządu Banku i Rady Nadzorczej Banku na dzień 30 czerwca 2020 roku, a także odpowiednio na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz 30 czerwca 2019 roku nie posiadali akcji ING Banku Hipotecznego S.A.

7.23. Zatrudnienie

Zatrudnienie w ING Banku Hipotecznym S.A. na dzień 30 czerwca 2020 roku wynosiło 41 etatów, natomiast na 31 grudnia 2019 r. oraz 30 czerwca 2019 – odpowiednio 39 i 37 etatów.

7.24. Sprawozdawczość dotycząca segmentów działalności

W okresie sprawozdawczym oraz w roku ubiegłym, ze względu na specyfikę działalności biznesowej, Bank nie analizował wyników działalności w podziale na segmenty.

Bank prowadzi działalność na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

ZARZĄDZANIE RYZYKIEM I KAPITAŁEM

Zasady i organizacja zarządzania ryzykiem oraz kapitałem w ING Banku Hipotecznym S.A. zostały szczegółowo opisane w sprawozdaniu finansowym Banku za rok zakończony 31 grudnia 2019 roku, które zostało zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie ING Banku Hipotecznego S.A. w dniu 8 kwietnia 2020 roku.

Poniżej opisano najistotniejsze zmiany jakie wprowadzono w procesie zarządzania ryzykiem oraz kapitałem jakie miały miejsce w 1 półroczu 2020 roku oraz zaprezentowano wybrane dane ilościowe.

7.25. Informacje jakościowe

Zarządzanie kapitałem

W I połowie 2020 roku Bank kontynuował działania zmierzające do realizacji strategii zarządzania kapitałem. W związku z podpisaniem przez Ministra Finansów rozporządzenia w sprawie rozwiązania bufora ryzyka systemowego z dnia 18 marca 2020 roku, w 2020 roku obowiązują następujące minimalne poziomy współczynników kapitałowych:

- CET1 $\geq$ 7,0%,
- T1 $\geq$ 8,5%,
- TCR $\geq$ 10,5%

Ryzyko kredytowe

- Struktura organizacyjna zarządzania ryzykiem

W pierwszej połowie 2020 nie było żadnych zmian w strukturze organizacyjnej Obszaru Zarządzania Ryzykiem.

- Główne zmiany w polityce kredytowej Banku

W 1 półroczu 2020 roku ING Bank Hipoteczny S.A. wdrożył nową definicję niewykonania zobowiązania (definicję default), zgodną z Wytycznymi Europejskiego Nadzoru Bankowego EBA/GL/2016/07 z 18 stycznia 2017 roku, obowiązującymi od 1 stycznia 2021 roku. Harmonogram oraz podstawowe zasady wdrożenia były dostosowane do planu wdrożenia w Grupie kapitałowej ING Banku Śląskiego oraz Grupie ING. Plan ten był na bieżąco uzgadniany z Europejskim Bankiem Centralnym oraz Komisją Nadzoru Finansowego i uwzględniał konieczność zastosowania nowej definicji default w procesie przebudowy modeli ryzyka kredytowego objętych metodą zaawansowaną IRB (Advanced Internal Ratings Based Approach) w Grupie kapitałowej ING Banku Śląskiego.

Aktualnie nowa definicja default jest stosowana we wszystkich procesach kredytowych i zarządczych w Grupie ING, zgodnie z oczekiwaniami nadzorczymi. Nowe wymogi dotyczą w szczególności kwestii sposobu liczenia dni zaległości w spłacie, progów istotności inicjujących naliczanie dni przeterminowania, dowodów i przesłanek niewykonania zobowiązania oraz kryteriów wyjścia z default. Jej kompleksowe wdrożenie w Grupie kapitałowej objęło dostosowanie systemów i aplikacji, zasad raportowania i regulacji, budowy lokalnego silnika „Default Engine” do wyliczania zaległości w spłacie zgodnie z Wytycznymi EBA.

- Ryzyko kredytowe w czasie COVID-19

Bank wprowadził tymczasowe zmiany ograniczające ryzyko kredytowe w związku z wystąpieniem pandemii COVID-19, w tym:

- wprowadzono działania wspomagające klientów Banku w sytuacji wystąpienia pandemii COVID-19, w tym możliwość zawieszenia spłaty rat kredytów na okres 3 lub 6 miesięcy (części kapitałowej lub kapitałowo-odsetkowej) – zawieszonych zostało 569 kredytów, co stanowi 3,3% salda portfela kredytowego Banku,

- Bankowo-Hipoteczna Wartość Nieruchomości (BHWN) ustalana jest w sposób ostrożny z uwzględnieniem specyfiki lokalizacji nieruchomości i potencjalnego wpływu COVID-19 na wartość nieruchomości na rynku lokalnym.
- Główne działania w obszarze modelowania
  - Przeprowadzono pierwszy monitoring modeli kapitałowych oraz modeli wykorzystywanych w procesie LLP (Loan Loss Provisioning).
  - Zaktualizowano stopę przedpłat całkowitych (ESR) w modelu EL wykorzystywanym w procesie LLP.
- Testy warunków skrajnych

Zgodnie z „Polityką przeprowadzania testów warunków skrajnych”, Bank przeprowadził pierwsze wewnętrzne testy warunków skrajnych w celu dokonania oceny wpływu potencjalnych zdarzeń lub zmian warunków makroekonomicznych na wymóg kapitałowy, kapitał ekonomiczny, płynność banku, profil ryzyka oraz rentowność. Raport z wyników testów warunków skrajnych został zatwierdzony przez Zarząd Banku oraz przedstawiony Komitetowi ALCO i Radzie Nadzorczej.

Testy warunków skrajnych zostały przeprowadzone na danych według stanu na 31 grudnia 2019 roku. Obejmowały one:

- testy scenariuszowe: scenariusz łagodnej recesji, scenariusz długoterminowej recesji oraz scenariusz recesji szybkiej,
- testy wrażliwości (wzrost stopy procentowej o 400 p.b. oraz 200 p.b., spadek cen nieruchomości o 30%, spadek dynamiki PKB do poziomu -5%, wzrost poziomu bezrobocia do 20%, spadek wynagrodzeń o 10%, spadek popytu krajowego o 10%).

Otrzymane wyniki wykazały bardzo dobrą odporność Banku. Współczynnik wypłacalności utrzymywał się na bezpiecznym poziomie w testowanych scenariuszach.

Ryzyko rynkowe

W obszarze ryzyka rynkowego Bank zarządza ryzykiem zgodnie z wypracowanymi zasadami, metodologiami i zatwierdzonymi politykami. W I połowie 2020 roku nie odnotowano przekroczeń limitów regulacyjnych i limitów wewnętrznych na ryzyko rynkowe.

Ryzyko płynności i finansowania

W I połowie 2020 roku Bank kontynuował działania zmierzające do ograniczania ryzyka płynności i finansowania – zgodnie z zasadami polityki zarządzania ryzykiem płynności i finansowania, jak również wymogami regulacyjnymi. Nie odnotowano przekroczeń limitów regulacyjnych i limitów wewnętrznych na ryzyko płynności i finansowania. Bank monitorował sytuację płynnościową w związku z pandemią COVID-19, w szczególności udział kredytów hipotecznych objętych zawieszeniem raty kapitałowo-odsetkowej w portfelu kredytów banku.

Ryzyko modeli

W I połowie 2020 roku Bank kontynuował działania w zakresie zarządzania ryzykiem modeli. Wykorzystywane w Banku modele podlegały kwartalnym przeglądom i ocenie ryzyka, a także przeglądowi istotności oraz walidacjom. W tym okresie w Banku nie odnotowano modeli z wysokim bądź podwyższonym poziomem ryzyka. Kapitał ekonomiczny z tytułu ryzyka modeli pozostawał poniżej przyjętego limitu na to ryzyko.

Przeładowi i aktualizacji podlegała także Polityka zarządzania ryzykiem modeli w ING Banku Hipotecznym S.A.

Ryzyko operacyjne

W I połowie 2020 roku tematem najwyższej wagi było bezpieczeństwo klientów i pracowników Banku związane z pandemią COVID-19. Koordynacja działań kryzysowych, zapewnienie bezpieczeństwa pracy zdalnej oraz przygotowania do powrotu pracowników do biura były na pierwszym planie.

W ramach doskonalenia systemu kontroli wewnętrznej, Bank uzupełnił kryteria oceny skuteczności i adekwatności systemu kontroli wewnętrznej o wymierne kryteria ilościowe oraz zapewnił bieżącą aktualizację danych zawartych w Matrycy Funkcji Kontroli. Bank kontynuował prace nad zapewnieniem pełnej zgodności z wymaganiami EBA dotyczącymi outsourcingu.

Bank kontynuuje optymalizację metodyk wyceny ryzyka w odniesieniu do ryzyka bezpieczeństwa informatycznego oraz ryzyka ciągłości działania.

- Ciągłość działania

Zapewnienie ciągłości działania jest dla Banku priorytetem. W Banku cel ten jest realizowany dwustopniowo. Po pierwsze Bank utrzymuje i doskonali system zarządzania ciągłością działania. Po drugie, wdrożono Strategię odtwarzania operacyjnego w celu zapewnienia monitorowania i kontroli jakości wykonywanych czynności przez głównego dostawcę Banku, jakim jest ING Bank Śląski S.A. oraz zapewnienia odpowiedniej reakcji na zakłócenia po stronie dostawcy.

W ramach systemu zarządzania ciągłością są identyfikowane procesy, których dostępność jest najważniejsza dla Banku. Dla tych procesów są tworzone plany awaryjne, które umożliwiają funkcjonowanie w przypadku wystąpienia awarii lub innych zagrożeń. Oprócz planów awaryjnych Bank utrzymuje i testuje także plany odtworzenia działalności (obszar IT), które pozwalają przywrócić dostępność kluczowych aplikacji w wymaganym czasie.

Bank zawsze stara się przeciwdziałać wszelkim zakłóceniom. W przypadku wystąpienia zdarzeń o istotnym wpływie na działalność Banku powoływana jest organizacja zarządzania kryzysowego, która koordynuje działania wszystkich zaangażowanych jednostek.

- Ciągłość działania w czasie COVID-19

Wystąpienie pandemii COVID-19 wiązało się z wprowadzeniem szeregu ograniczeń, wynikających z ogłoszonego stanu pandemii, a także zmianą w zachowaniu, potrzebach i sytuacjach ekonomicznych klientów. Odpowiedzią Banku było powołanie Zespołu Zarządzania Kryzysowego, który podjął decyzję o uruchomieniu planów awaryjnych Banku i realizacji przez pracowników pracy zdalnej oraz utworzenie Komitetu kryzysowego w celu sprawnego uzgadniania i przekazywania decyzji jednostkom organizacyjnym. Przedstawiciele Banku regularnie uczestniczą w posiedzeniach Zespołu kryzysowego Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego.

Ze względu na długotrwały i nieprzewidywalny charakter pandemii, działania Banku opierają się na elastycznym reagowaniu i szybkim dostosowywaniu się do aktualnej i przewidywanej sytuacji. Podjęte w czasie pandemii przez Bank działania miały na celu dopasowanie funkcjonowania Banku w zakresie co najmniej sposobu/formy pracy, stosowanych środków sanitarnych, komunikacji wewnętrznej i zewnętrznej oraz monitorowania i raportowania.

Ryzyko braku zgodności (compliance)

W I półroczu 2020 roku Bank kontynuował działania związane z zapewnieniem zgodności Banku z wymogami regulacyjnymi, obejmujące usprawnianie mechanizmów kontrolnych w kluczowych procesach Banku, w tym w obszarze Poznaj Swojego Klienta (ang. Know Your Customer). Działania te wsparte zostały intensyfikacją działań kontrolnych i monitorujących zarówno Komórki ds. Zgodności jak i pozostałych jednostek Banku. Regularnie budowana jest i utrwalana świadomość pracowników Banku w zakresie kluczowych obszarów zapewniania zgodności.

Ryzyko biznesowe

W ramach ryzyka biznesowego Bank jako ryzyko istotne wyróżnia ryzyko makroekonomiczne.

- Ryzyko makroekonomiczne

Ryzyko makroekonomiczne to ryzyko wynikające ze zmian czynników makroekonomicznych oraz ich wpływu na wysokość minimalnych wymogów kapitałowych. Bank zarządza tym ryzykiem poprzez regularne przeprowadzanie wewnętrznych testów warunków skrajnych, co pozwala na bieżący monitoring wrażliwości minimalnych wymogów kapitałowych na czynniki makroekonomiczne. W I połowie 2020 roku Bank przeprowadził pełne testy kapitałowe według stanu na IV kwartał 2019 roku.

Zgodnie z metodologią Bank szacuje dodatkowy wymóg kapitałowy w oparciu o wyniki wewnętrznych testów warunków skrajnych dla scenariusza łagodnej recesji. Wyniki testów warunków skrajnych pokazały, że materializacja scenariusza łagodnej recesji nie spowoduje spadku adekwatności kapitałowej poniżej wymaganego poziomu.

7.26. Informacje ilościowe**Ryzyko kredytowe**

Informacje liczbowe na temat jakości portfela kredytowego zamieszczone są w niniejszym sprawozdaniu w nocie nr 7.8. *Kredyty i inne należności udzielone klientom* oraz 7.27. *Ujawnienia w zakresie adekwatności kapitałowej*.

Ryzyko rynkowe

- Ryzyko stopy procentowej

Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej jest uznawane za ryzyko istotne. Bank wykorzystuje następujące miary ryzyka stopy procentowej:

- miara wrażliwości (BPV),
- dochód narażony na ryzyko (NIIaR),
- wartość ekonomiczna kapitału narażona na ryzyko (EVEaR),
- miary wrażliwości portfela papierów wartościowych.

W I półroczu 2020 roku Bank nie odnotował przekroczeń limitów na ryzyko stopy procentowej. Podstawowe miary na dzień 30 czerwca 2020 roku oraz 31 grudnia 2019 roku kształtowały się na następujących poziomach:

Miara ryzyka	stan na 30.06.2020	stan na 31.12.2019
BPV (tys. PLN)	54,3	22,5
NIIaR (tys. PLN)	478,5	79,8
EVEaR do funduszy własnych	1,9%	1,68%

- Ryzyko walutowe

Bank nie utrzymuje znaczących pozycji w walutach obcych. Na dzień 30 czerwca 2020 roku ryzyko walutowe jest uznawane za nieistotne. Bank wykorzystuje następujące miary ryzyka walutowego:

- miara pozycji w poszczególnych walutach,
- wartość narażona na ryzyko walutowe (VaR).

Na dzień 30 czerwca 2020 roku Bank utrzymywał pozycję walutową w EUR w kwocie 45 tys. EUR (pozycja krótka). Pozycja ta wynikała z gospodarki własnej i generowała VaR w wysokości 3 103 złote.

- Ryzyko płynności i finansowania

Na dzień 30 czerwca 2020 roku oraz 31 grudnia 2019 roku nadzorcze miary płynnościowe dla ING Banku Hipotecznego S.A. wynosiły:

Miary płynności		Wartość minimalna	stan na 30.06.2020	stan na 31.12.2019
LCR	Wskaźnik pokrycia płynności	100%	2 861%	20 581%
NSFR	Wskaźnik stabilnego finansowania	nd*	101%	119%

*) zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013, docelowy limit regulacyjny dla NSFR jeszcze nie obowiązuje, począwszy od 28.06.2021, zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2019/876 poziom minimalny wskaźnika będzie docelowo wynosić co najmniej 100%.

7.27. Ujawnienia w zakresie adekwatności kapitałowej

Uwzględniając skalę oraz specyfikę działalności Banku, Bank ujawnia w śródrocznym skróconym sprawozdaniu finansowym wybrane informacje na temat adekwatności kapitałowej. Informacje dotyczą w szczególności:

- funduszy własnych dla potrzeb adekwatności kapitałowej,
- wymogów kapitałowych,
- korekt z tytułu ryzyka kredytowego,
- stosowanych technik ograniczenia ryzyka kredytowego.

Zgodnie z wymaganiami zawartymi w Wytycznych EBA/GL/2020/07 Bank prezentuje także szczegółowe dane ilościowe w zakresie ekspozycji objętych działaniami stosowanymi w odpowiedzi na kryzys spowodowany przez COVID-19.

Bank każdorazowo dokonuje oceny adekwatności ujawnianych informacji w kontekście dostarczenia uczestnikom rynku kompleksowego obrazu profilu ryzyka Banku.

7.27.1. Fundusze własne i wymogi kapitałowe

Fundusze własne Banku na potrzeby adekwatności kapitałowej składają się wyłącznie z funduszy podstawowych Tier I (CET 1) i zostały wyznaczone zgodnie z przepisami ustawy Prawo bankowe oraz postanowieniami Rozporządzenia CRR oraz powiązаныmi regulacjami.

Równocześnie, zgodnie z Rozporządzeniem CRR Bank wylicza wymogi w zakresie funduszy własnych dla następujących rodzajów ryzyka:

- z tytułu ryzyka kredytowego – metodą standardową,
- z tytułu ryzyka związanego z korektą wyceny kredytowej (CVA) – metodą standardową,
- z tytułu ryzyka rozliczenia i dostawy – metodą standardową,
- z tytułu ryzyka operacyjnego – metodą wskaźnika bazowego (BIA),

- z tytułu ryzyka rynkowego (ryzyko walutowe) – metodą podstawową.

Na 30 czerwca 2020 roku Bank wykazuje zerowe wartości dla wymogów w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka związanego z korektą wyceny kredytowej, rozliczenia i dostawy oraz rynkowego. W związku z powyższym na łączny wymóg w zakresie funduszy własnych na datę przedmiotowego sprawozdania składał się wymóg z tytułu ryzyka kredytowego oraz operacyjnego.

Łączny współczynnik kapitałowy

	stan na 30.06.2020	stan na 31.12.2019
Fundusze własne		
A. Kapitały własne ze sprawozdania z sytuacji finansowej, w tym:	451 795,3	271 552,1
A.I. Kapitały własne ujęte w funduszach własnych, w tym:	441 466,1	271 552,1
Kapitał akcyjny	380 000,0	210 000,0
Kapitał zapasowy - agio	62 002,2	62 191,1
Strata bieżącego okresu	0,0	-188,9
Skumulowane inne całkowite dochody	-536,1	-450,1
A.II. Kapitały własne nie ujęte w funduszach własnych, w tym:	10 329,2	0,0
Zysk bieżącego okresu	10 329,2	0,0
B. Pozostałe składniki (pomniejszenia i zwiększenia) funduszy własnych, w tym:	-1 370,5	-1 851,3
Wartości niematerialne	-1 320,7	-1 816,7
Korekta wartości z tytułu wymogów w zakresie ostrożnej wyceny	-49,8	-34,6
Fundusze własne przyjęte do kalkulacji łącznego współczynnika kapitałowego (A.I. + B), w tym:	440 095,6	269 700,8
Kapitał podstawowy Tier I	440 095,6	269 700,8
Aktywa ważone ryzykiem, w tym:	1 773 709,0	1 583 319,0
z tytułu ryzyka kredytowego	1 716 355,0	1 543 289,0
z tytułu ryzyka operacyjnego	57 354,0	40 030,0
Łączne wymogi kapitałowe	141 896,7	126 665,5
Łączny współczynnik kapitałowy (TCR)	24,81%	17,03%
minimalny wymagany poziom	10,5%	13,5%
nadwyżka wskaźnika TCR	253 856,2	55 952,7
Współczynnik kapitału Tier I (T1)	24,81%	17,03%
minimalny wymagany poziom	8,5%	11,5%
nadwyżka wskaźnika T1	289 330,3	87 619,1
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I (CET1)	24,81%	17,03%
minimalny wymagany poziom	7,0%	10,0%
nadwyżka wskaźnika T1	315 936,0	111 368,9

Aktywa ważone ryzykiem i wymogi kapitałowe

Poniżej Bank prezentuje wartości aktywów ważonych ryzykiem (RWA – Risk Weighted Assets) wraz z wymogami w zakresie funduszy własnych oraz podziałem na poszczególne klasy ekspozycji:

	Wartość ekspozycji brutto	Wartość ekspozycji netto**	Aktywa ważone ryzykiem (RWA)	Wymóg w zakresie funduszy własnych
Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	50 742,9	50 742,5	2 465,9	197,3
Ekspozycje wobec instytucji	68 937,5	68 937,5	0,0	0,0
Ekspozycje detaliczne*	855 846,9	855 637,2	641 727,9	51 338,2
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	3 042 037,3	3 041 479,4	1 065 892,9	85 271,4
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	553,5	404,2	404,1	32,3
Inne ekspozycje	5 864,2	5 864,2	5 864,2	469,2
Razem	4 023 982,3	4 023 065,0	1 716 355,0	137 308,4

*) Wynikają z części ekspozycji dotyczących nabytych wierzytelności z tytułu kredytów hipotecznych, która nie jest w pełni i całkowicie zabezpieczona tzn. takiej która jest w okresie przejściowym tj. do czasu ustanowienia zabezpieczenia lub przekracza 80% BHWN.

**) Wartość ekspozycji bilansowych i ekwiwalentu bilansowego zobowiązań i transakcji warunkowych, po uwzględnieniu korekt z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego oraz CCF (Credit Conversion Factor - współczynnik konwersji kredytowej).

7.27.2. Wybrane informacje ilościowe w zakresie ryzyka kredytowego**Korekty z tytułu ryzyka kredytowego**

Poniższe tabele prezentują szczegółowe informacje ilościowe w zakresie korekt z tytułu ryzyka kredytowego, zgodnie z wymaganiami zawartymi w art. 442 Rozporządzenia 575/2013 i Wytycznych EBA/GL/2016/11:

- EU CR1-A: Jakość kredytowa ekspozycji wg kategorii ekspozycji i instrumentów;
- EU CR1-B: Jakość kredytowa ekspozycji wg rodzaju branży lub kontrahenta;
- EU CR2-A: Zmiany stanu korekt z tytułu ogólnego i szczególnego ryzyka kredytowego;
- EU CR3: Stosowanie technik ograniczenia ryzyka kredytowego;
- EU CR4: Metoda standardowa – ekspozycja na ryzyko kredytowe i efekty ograniczania ryzyka kredytowego.

EU CR1-A: Jakość kredytowa ekspozycji według kategorii ekspozycji i instrumentów

	a)	b)	c)	d)	e)	f)	g)
	Wartości bilansowe brutto						Wartości netto
	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	Ekspozycje, których nie dotyczy niewykonanie zobowiązania	Korekta z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego	Korekta z tytułu ogólnego ryzyka kredytowego	Skumulowane umorzenia	Narzutny wynikające z korekt z tytułu ryzyka kredytowego w okresie	(a+b-c-d)
Rządy centralne lub banki centralne	0,0	50 742,9	0,4	0,0	0,0	0,0	50 742,5
Instytucje	0,0	68 937,5	0,0	0,0	0,0	0,0	68 937,5
Detaliczne	0,0	855 846,9	209,7	0,0	0,0	0,0	855 637,2
Zabezpieczone hipoteką na nieruchomości	0,0	3 042 037,3	557,9	0,0	0,0	0,0	3 041 479,4
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	553,5	0,0	149,3	0,0	0,0	0,0	404,2
Inne ekspozycje	0,0	5 864,2	0,0	0,0	0,0	0,0	5 864,2
Metoda standardowa ogółem	553,5	4 023 428,8	917,3	0,0	0,0	0,0	4 023 065,0
Łącznie	553,5	4 023 428,8	917,3	0,0	0,0	0,0	4 023 065,0
W tym: Pożyczki	553,5	3 966 821,7	916,9	0,0	0,0	0,0	3 966 458,3
W tym: Dłużne papiery wartościowe	0,0	49 756,5	0,4	0,0	0,0	0,0	49 756,1

EU CR1-B: Jakość kredytowa ekspozycji według rodzaju kontrahenta lub branży

	a)	b)	c)	d)	e)	f)	g)
	Wartości bilansowe brutto						Wartości netto
	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	Ekspozycje, których nie dotyczy niewykonanie zobowiązania	Korekta z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego	Korekta z tytułu ogólnego ryzyka kredytowego	Skumulowane umorzenia	Narzutny wynikające z korekt z tytułu ryzyka kredytowego	(a + b - c - d)
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	0,0	68 937,5	0,0	0,0	0,0	0,0	68 937,5
Administracja publiczna i obrony; obowiązkowe zabezpieczenie społeczne	0,0	49 756,5	0,4	0,0	0,0	0,0	49 756,1
Inne (w tym osoby fizyczne)	553,5	3 904 734,8	916,9	0,0	0,0	0,0	3 904 371,4
Łącznie	553,5	4 023 428,8	917,3	0,0	0,0	0,0	4 023 065,0

EU CR2-A: Zmiany stanu korekt z tytułu ogólnego i szczególnego ryzyka kredytowego

	a)	b)
	Skumulowana korekta z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego	Skumulowana korekta z tytułu ogólnego ryzyka kredytowego
Saldo początkowe	924,0	0,0
Zwiększenia wynikające z kwot odpisanych z tytułu szacowanych strat kredytowych w danym okresie	841,5	0,0
Zmniejszenia wynikające z kwot rozwiązanych z tytułu szacowanych strat kredytowych w danym okresie	-0,9	0,0
Inne korekty	1,3	0,0
Saldo końcowe	1 765,9	0,0

EU CR3: Stosowanie technik ograniczenia ryzyka kredytowego**Maksymalna uznawalna kwota zabezpieczenia lub gwarancji**

	Kredyty zabezpieczone nieruchomościami		Inne kredyty zabezpieczone		Otrzymane gwarancje finansowe
	Mieszkaniowe	Komercyjne	Środki pieniężne (wyemitowane instrumenty dłużne)	Pozostałe	
Kredyty i zaliczki	3 896 647,8	0,0	0,0	0,0	0,0
w tym: gospodarstwa domowe	3 896 647,8	0,0	0,0	0,0	0,0
w tym: kredyty na zakup nieruchomości mieszkaniowych	3 896 647,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Łącznie	3 896 647,8	0,0	0,0	0,0	0,0

EU CR4: Metoda standardowa – ekspozycja na ryzyko kredytowe i efekty ograniczania ryzyka kredytowego

Kategorie ekspozycji	a)	b)	c)	d)	e)	f)
	Ekspozycje przed zastosowaniem współczynników konwersji kredytowej i ograniczeniem ryzyka kredytowego	Ekspozycje po zastosowaniu współczynników konwersji kredytowej i ograniczeniu ryzyka kredytowego	Ekspozycje przed zastosowaniem współczynników konwersji kredytowej i ograniczeniem ryzyka kredytowego	Ekspozycje po zastosowaniu współczynników konwersji kredytowej i ograniczeniu ryzyka kredytowego	Aktywa ważone ryzykiem i ich zagęszczenie	Zagęszczenie aktywów ważonych ryzykiem
	Kwota bilansowa	Kwota pozabilansowa	Kwota bilansowa	Kwota pozabilansowa	Aktywa ważone ryzykiem	Zagęszczenie aktywów ważonych ryzykiem
Rządy centralne lub banki centralne	50 742,9	0,0	50 742,5	0,0	2 465,9	5%
Institucje	68 937,5	0,0	68 937,5	0,0	0,0	0%
Detaliczne	855 846,9	0,0	855 637,2	0,0	641 727,9	75%
Zabezpieczone hipoteką na nieruchomości	3 042 037,3	0,0	3 041 479,4	0,0	1 065 892,9	35%
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	553,5	0,0	404,2	0,0	404,1	100%
Inne pozycje	5 864,2	0,0	5 864,2	0,0	5 864,2	100%
Łącznie	4 023 982,3	0,0	4 023 065,0	0,0	1 716 355,0	43%

7.27.3. Informacje o ekspozycjach objętych działaniami stosowanymi w odpowiedzi na kryzys spowodowany przez COVID-19

Poniższe tabele prezentują szczegółowe informacje ilościowe w zakresie ekspozycji objętych działaniami stosowanymi w odpowiedzi na kryzys spowodowany przez COVID-19, zgodnie z wymaganiami zawartymi w Wytycznych EBA/GL/2020/07:

- Wzór 1: Kredyty i zaliczki objęte moratoriami ustawowymi i pozaustawowymi,
- Wzór 2: Podział kredytów i zaliczek objętych moratoriami ustawowymi i pozaustawowymi według rezydualnego terminu moratoriów.

Wzór 1: Kredyty i zaliczki objęte moratoriami ustawowymi i pozaustawowymi

	Wartość bilansowa brutto				Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego					
	Obsługiwane		Nieobsługiwane		Obsługiwane			Nieobsługiwane		
	W tym: ekspozycje objęte działaniami restrukturyzacyjnymi	W tym: instrumenty, w przypadku których nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia, lecz które nie są dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (Etap 2)			W tym: ekspozycje objęte działaniami restrukturyzacyjnymi	W tym: instrumenty, w przypadku których nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia, lecz które nie są dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (Etap 2)				
1 Kredyty i zaliczki objęte moratorium	130 196,9	130 196,9	0,0	3 364,4	0,0	127,2	127,2	0,0	67,4	0,0
2 w tym: gospodarstwa domowe	130 196,9	130 196,9	0,0	3 364,4	0,0	127,2	127,2	0,0	67,4	0,0
3 w tym: zabezpieczone nieruchomością mieszkalnymi	130 196,9	130 196,9	0,0	3 364,4	0,0	127,2	127,2	0,0	67,4	0,0

Wzór 2: Podział kredytów i zaliczek objętych moratoriami ustawowymi i pozaustawowymi według rezydualnego terminu moratoriów

	Liczba dłużników	Wartość bilansowa brutto	Rezydualny termin moratoriów						
			W tym: moratoria ustawowe	W tym: wygasłe	Rezydualny termin moratoriów				
					<= 3 miesiące	> 3 miesiące <= 6 miesięcy	> 6 miesięcy <= 9 miesięcy	> 9 miesięcy <= 12 miesięcy	> 1 rok
1 Kredyty i zaliczki, w odniesieniu do których zaproponowano moratorium	569	130 196,9							
2 Kredyty i zaliczki objęte moratorium (przyznane)	569	130 196,9	0,0	0,0	28 322,3	100 971,6	903,0	0,0	0,0
3 w tym: gospodarstwa domowe		130 196,9	0,0	0,0	28 322,3	100 971,6	903,0	0,0	0,0
4 w tym: zabezpieczone nieruchomością mieszkalnymi		130 196,9	0,0	0,0	28 322,3	100 971,6	903,0	0,0	0,0

Niniejsze śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe ING Banku Hipotecznego S.A. za okres sześciu miesięcy zakończony 30 czerwca 2020 roku liczy 68 kolejno ponumerowanych stron.

PODPISY CZŁONKÓW ZARZĄDU ING BANKU HIPOTECZNEGO S.A.

2020-08-24	Mirosław Boda Prezes Zarządu	podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
2020-08-24	Jacek Frejlich Wiceprezes Zarządu	podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
2020-08-24	Roman Telepko Wiceprezes Zarządu	podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym

PODPIS OSOBY, KTÓREJ POWIERZONO PROWADZENIE KSIĄG RACHUNKOWYCH

2020-08-24	Mariola Cimander Główny Księgowy	podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
------------	--	---